

Hrvatska Kontrola
Zračne Plovidbe

IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI 2023.

Izvješće o održivosti 2023. donosi nefinancijske informacije o utjecaju HKZP-a na okoliš, ekonomiju i društvo u cjelini, vodeći se pritom Smjernicama za izvještavanje o održivosti (GRI standardi) za sržnu opciju.

SADRŽAJ

Riječ direktora	4
O Izvješću	5
O nama	6
Održivost i povezanost sa strateškim ciljevima	8
Misija, vizija i organizacijske vrijednosti	10
Međunarodni i nacionalni povijesni razvoj	11
Upravljačka struktura	12
Promet	16
Sustavi upravljanja	18
Materijalni aspekti poslovanja na održivi razvoj	22
Suradnja s dionicima	24
Događanja	29
Ekonomска kategorija	31
Okolišna kategorija	39
Društvena kategorija	47
Stručno mišljenje	57
Kratice	58
GRI INDEKS	60
Dodatak 1.	64

RIJEČ DIREKTORA

Rekordan broj letova

Pred vama je Izvješće o održivosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe (HKZP) za 2023. koje je uz pomoć konzultanata izradilo Povjerenstvo sastavljeno od naših zaposlenika vodeći se Smjernicama za izvještavanje o održivosti (GRI standardi) za sržnu opciju.

U tom dokumentu kroz ključne pokazatelje prikazujemo utjecaj našeg poslovanja na ekonomiju, društvo i okoliš, kao i svoj doprinos ostvarivanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda kojima težimo kroz stabilnost i razvoj poslovanja.

Rast prometa od 14 posto

HKZP je u 2023. ostvario odličan poslovni rezultat. Pružili smo usluge za 812 tisuća letova zrakoplova i u odnosu na godinu ranije ostvarili dvoznamenkasti rast od 14 posto ili, gledano po broju letova, gotovo 100 tisuća letova više uz održavanje visoke razine sigurnosti zračnog prometa. Pritom je značajno spomenuti da su u odnosu na 2022. smanjena kašnjenja zrakoplova na ruti unatoč porastu prometa.

Premašivši promet pretpandemijske 2019. godine, u 2023. ostvareni su ukupni prihodi od 127,6 milijuna EUR i dobit prije oporezivanja u iznosu od 20,1 milijun EUR, što nam daje razlog za zadovoljstvo.

Modernizacija ATM sustava i zaštita okoliša

Naša je strategija stavljanje prioriteta na izgradnju dugoročno održivog poslovanja kroz provedbu strateških investicija. Najznačajnija je svakako modernizacija glavnog sustava uprav-

Ijanja zračnim prometom koji svake godine nadograđujemo zajedno s našim partnerima iz udruženja COOPANS, a pred kojim je sveobuhvatna nadogradnja naprednim funkcionalnostima i modernom tehnološkom platformom.

Našim nastojanjima u zaštiti okoliša osiguravamo korisnicima usluga mogućnost korištenja što kraćih ruta te smo nastavili s implementacijom koncepta zračnog prostora koji se temelji na performansama zrakoplova. Zahvaljujući tim mjerama, zračni prijevoznici štede značajne količine goriva i smanjuju emisiju štetnih plinova kao i razinu buke u blizini zračnih luka.

Školovanje osoblja i europski projekti

Uzimajući u obzir sve veću prometnu potražnju, a time i zahtjev za osiguranje dovoljnog kapaciteta, i dalje nam je visoko na listi prioriteta samostalno školovanje kontrolora zračnog prometa, ali i drugog operativnog osoblja. Kontinuirano ulažemo u razvoj, obrazovanje i izvrsnost naših zaposlenika jer je to važan preduvjet za sigurno i kvalitetno pružanje usluga.

Posebnu pozornost posvećujemo međunarodnim aktivnostima, pogotovo suradnji u COOPANS-u i Funkcionalnom bloku zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE) i ostalim udruženjima. S ponosom ističem da smo u 2023. zajedno sa članovima COOPANS-a dobili europska sredstva za sudjelovanje u projektima trećeg istraživačkog programa na području upravljanja zračnim prometom u Europi (SESAR 3), čiji je cilj putem istraživanja i inovacija ubrzati stvaranje otpornog i održivog digitalnog europskog neba.

Upravljanje rizicima

Nakon uspostave sustava integriranog upravljanja rizicima aktivno upravljamo mjerama za umanjenje vjerojatnosti nastupanja neželjenih događaja. S obzirom na to da dinamično i nestabilno okruženje na istoku Europe i Bliskom istoku utječe na prometna kretanja na nama najznačajnijoj jugoistočnoj prometnoj osi, naredno razdoblje za zrakoplovnu industriju i dalje je izazovno.

Kako bismo podignuli našu otpornost na nepredvidljiva globalna geopolitička kretanja, u 2024. radimo na dodatnim unaprjeđenjima usluga civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora s posebnim naglaskom na sigurnost, redovitost i učinkovitost zračnog prometa.

Mario Kunovec-Varga
Direktor Hrvatske kontrole zračne plovidbe

O IZVJEŠĆU

Izvješće o održivosti 2023. donosi nefinancijske informacije o utjecaju HKZP-a na okoliš, ekonomiju i društvo u cjelini, vodeći se pritom Smjernicama za izvještavanje o održivosti (GRI standardi) za sržnu opciju.

Izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. i objavljuje se jednom godišnje. Izradilo ga je Povjerenstvo za izradu Izvješća o održivosti kojeg čine zaposlenici iz različitih organizacijskih jedinica jer je svrha izvješća prikazati uvid u cjelokupno poslovanje HKZP-a na način dugoročne održivosti. U Izvješću su prikazane informacije o održivom razvoju, zaštiti okoliša, ključnim dionicima poslovanja, ulaganju u ljudske resurse i načinu na koji HKZP njima dugoročno upravlja.

HKZP je zbog svoje djelatnosti strateški važan za RH, pa je Odlukom Vlade svrstan u pravne osobe od posebnog interesa za RH, što je i za poslovodstvo i za zaposlenike posebno velika odgovornost usmjerena na kontinuirani boljšak s naglaskom na društveno odgovornom poslovanju. Izvješće za 2023. pregledali su stručnjaci za nefinancijsko izvještavanje Instituta za društveno odgovorno poslovanje (IDOP), a njihovo stručno mišljenje možete pronaći na 57. stranici.

Izvješće je pripremljeno u tiskanom i PDF obliku te objavljeno na javno dostupnim stranicama: <https://www.crocontrol.hr/mediji/publikacije/>

Pozivamo dionike da pročitaju Izvješće te komentare i savjete upute na adresu e-pošte: glasnogovornica@crocontrol.hr

O NAMA

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (HKZP), sa sjedištem u Velikoj Gorici, engleski naziv „Croatian Air Navigation Services, Limited“ ili skraćeno „Croatia Control Ltd“, trgovačko je društvo od posebnog interesa u 100 %-tnom vlasništvu Republike Hrvatske.

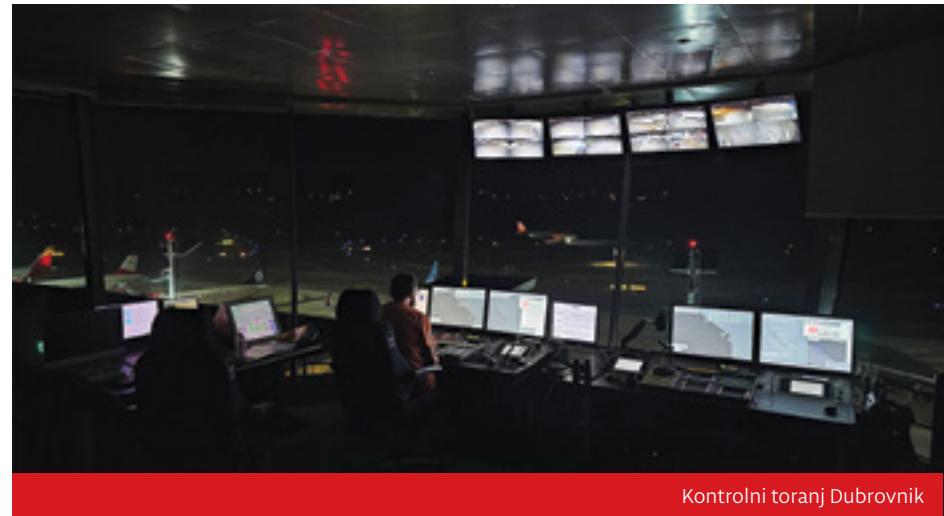
HKZP pruža sigurne, učinkovite i ekološki prihvatljive usluge u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH te zračnog prostora koji mu je dodijeljen na upravljanje.

HKZP je dio europskog sustava naplate usluga u zračnoj plovidbi sukladno europskoj regulativi i načelima Eurocontrola. Iznos ukupnih prihoda ostvarenih iz rutnih i terminalnih naknada ograničen je visinom planiranih, opravdanih i odobrenih ukupnih rashoda. Mogući višak prihoda vraća se korisnicima usluga kroz model usklađivanja podjele rizika ostvarivanja prometa i mehanizma podjele troškova.

HKZP osigurava visoki stupanj sigurnosti zračnog prometa te razvija i koristi najmoderniju tehnologiju za povećanje učinkovitosti zračnog prometa.

Sukladno pravnom okviru Jedinstvenog europskog neba, HKZP je certificirani pružatelj usluga u zračnoj plovidbi za sljedeće usluge:

- ☒ **OPERATIVNE USLUGE U ZRAČNOM PROMETU** koje obuhvaćaju: usluge letnih informacija, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge u zračnom prometu i usluge kontrole zračnog prometa
- ☒ **USLUGE KOMUNIKACIJE, NAVIGACIJE I NADZORA** koje obuhvaćaju:
 - usluge komunikacije koje omogućuju komunikacije zemlja-zemlja i zrak-zemlja za potrebe kontrole zračnog prometa
 - usluge navigacije koje omogućuju proslijđivanje informacija zrakoplovima o poziciji i vremenskoj udaljenosti
 - usluge nadzora koje omogućuju utvrđivanje pojedinih pozicija zrakoplova u cilju sigurnog razdvajanja
- ☒ **USLUGE ZRAKOPLOVNE METEOROLOGIJE** koje podrazumijevaju upoznavanje s postoećim i očekivanim meteorološkim uvjetima, kao i pružanje ostalih meteoroloških informacija od značaja za sigurno, redovito i nesmetano letenje u cilju sigurnog razdvajanja

Kontrolni toranj Dubrovnik

- ☒ **USLUGE ZRAKOPLOVNOG INFORMIRANJA** koje podrazumijevaju pružanje zrakoplovnih podataka i informacija potrebnih za sigurnost, redovitost i učinkovitost zračne plovidbe
- ☒ **USLUGE OBLIKOVANJA LETAČKIH POSTUPAKA** koje obuhvaćaju oblikovanje, dokumentiranje i validaciju konvencionalnih postupaka i postupaka temeljenih na performansama zrakoplova (PBN) u fazama: standardnih instrumentalnih odlazaka i dolazaka, instrumentalnog prilaženja, vizualnog manevriranja kruženjem, letenja na ruti i postupaka za helikoptere.

Također, HKZP je certificiran za pružanje dviju funkcija:

- ⌚ **funkcija upravljanja zračnim prostorom** čiji je cilj postići njegovu najveću moguću učinkovitost uzimajući u obzir potrebe civilnih i vojnih korisnika kako bi se smanjila kašnjenja i prijeđeni put zrakoplova, a time i troškovi goriva te emisije štetnih plinova u okoliš
- ⌚ **funkcija upravljanja protokom zračnog prometa** čiji je cilj optimizirati prometne tokove u skladu s kapacitetom kontrole zračnog prometa, sa svrhom postizanja sigurnog, redovitog i učinkovitog protoka zračnog prometa.

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEHA

771 Broj zaposlenih

292 Broj kontrolora zračnog prometa s dozvolama

37 Broj kandidata na osposobljavanju za kontrolora zračnog prometa

106 Prosječni broj sati osposobljavanja po zaposleniku

812.000 Broj letova

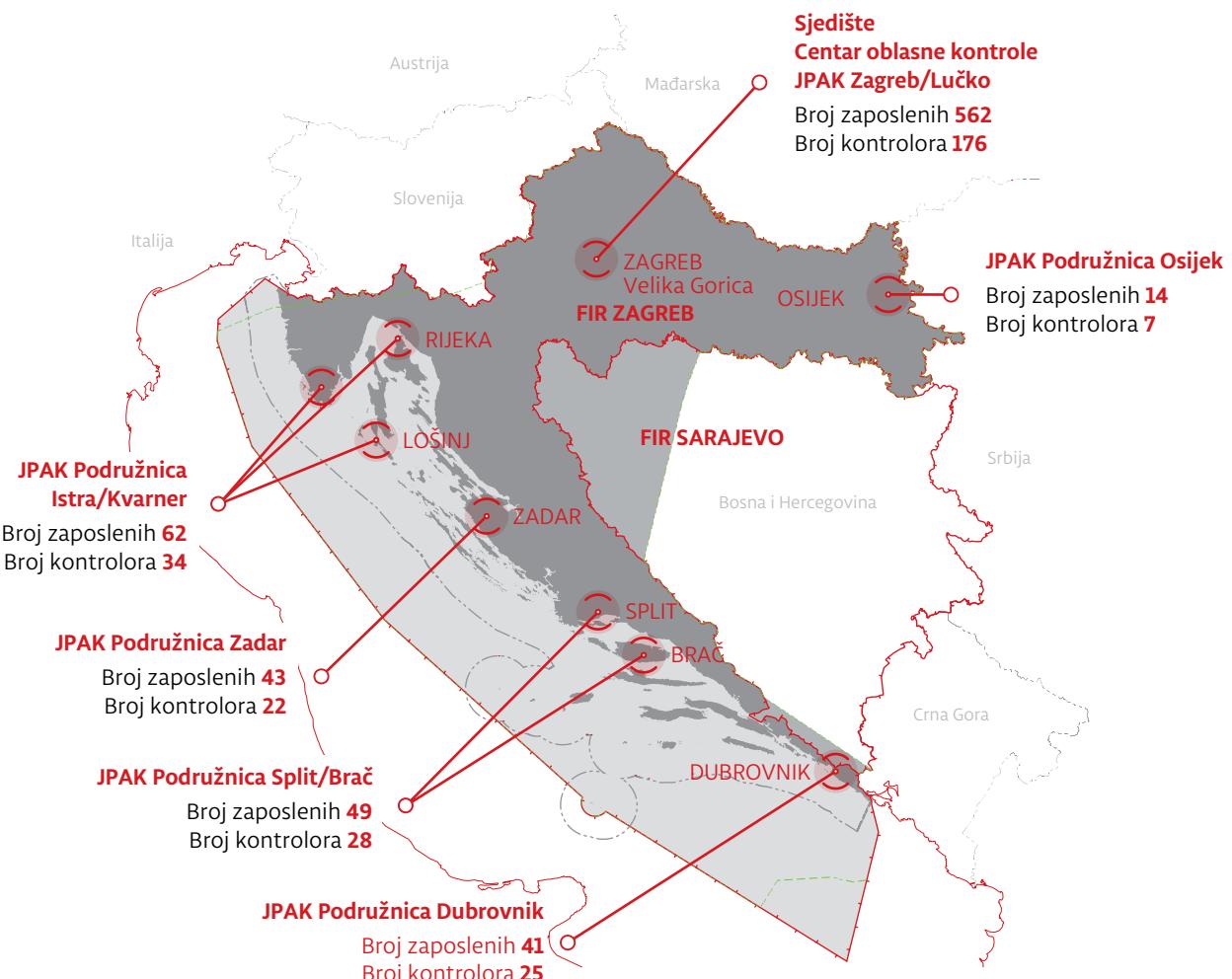
100% Električna energija iz obnovljivih izvora

3,83 Koeficijent tekuće likvidnosti

13 mln EUR Vrijednost investicija

Područje nadležnosti za gornji zračni prostor (FL 285 – 660) s brojem zaposlenih

Sjedište kompanije, Centar oblasne kontrole Zagreb i JPAK Zagreb/Lučko nalaze se u Velikoj Gorici, a ustrojeno je i pet podružnica koje su jedinice za poslove prilazne i aerodromske kontrole zračnog prometa, zrakoplovno-tehničkih, zrakoplovno-meteoroloških i finansijsko-materijalnih poslova.

ODRŽIVOST I POVEZANOST SA STRATEŠKIM CILJEVIMA

Hrvatska kontrola zračne plovidbe teži ostvarivanju održivosti kroz stabilnost i razvoj. Osiguravajući visoku razinu sigurnosti zračnog prometa, uspješno upravljujući kapacitetom te poslujući s ciljem troškovne učinkovitosti, doprinosi globalnim ciljevima prema prikazanoj infografici i zaštiti okoliša kao četvrtim definiranim ključnim područjem performansi.

CILJ:

EKONOMSKA USPJEŠNOST

Razviti potrebne kapacitete za promet koji se vraća na maksimalne vrijednosti, realizirati strateške investicije i daljnje poboljšati dostignute razine troškovne učinkovitosti pružanja usluga, sukladno revidiranim ciljevima troškovne učinkovitosti za razdoblje 2020. – 2024.

DOPRINOS CILJEVIMA
ODRŽIVOG RAZVOJA:

KLJUČNI POKAZATELJI:

- ⊕ Izravno stvorena i distribuirana ekonomска vrijednost → str. 32
- ⊕ Financijski pokazatelji, prihodi i troškovi → str. 33

CILJ:

OKOLIŠNA USPJEŠNOST

Osigurati vođenje zračnog prometa u cilju poboljšanja učinkovitosti ruta. S obzirom na to, izrađen je plan za osiguravanje kapaciteta, čime će se smanjiti izmijene ruta koje negativno utječu na cilj zaštite okoliša koji je jednak referentnim vrijednostima Upravitelja mreže.

DOPRINOS CILJEVIMA
ODRŽIVOG RAZVOJA:

KLJUČNI POKAZATELJI:

- ⊕ Smanjenje emisija stakleničkih plinova → str. 41
- ⊕ Praćenje uštede emisija putem slobodnih ruta → str. 42
- ⊕ Potrošnja energije → str. 45

CILJ:

DRUŠTVENA USPJEŠNOST

Održavati i razvijati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Nadalje, osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

DOPRINOS CILJEVIMA
ODRŽIVOG RAZVOJA:

KLJUČNI POKAZATELJI:

- ⊕ Struktura zaposlenika prema spolu, vrsti zaposlenja (ugovor na određeno/neodređeno) → str. 48–49
- ⊕ Osposobljavanje zaposlenika → str. 51–52

MISIJA, VIZIJA I ORGANIZACIJSKE VRIJEDNOSTI

Misija

Naša je misija pružati sigurne i kvalitetne usluge u zračnoj plovidbi na potpuno zadovoljstvo svojih korisnika i vlasnika. Misiju ostvarujemo suradnjom s partnerima u europskoj mreži upravljanja zračnim prometom, stvarajući visoko kvalificirane zaposlenike i motivirajuće okruženje.

Vizija

Želimo biti među vodećim pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u središnjoj Europi. Viziju ćemo ostvariti kroz fleksibilnu organizaciju koja se prilagođava zahtjevima naših korisnika.

Organizacijske vrijednosti:

SIGURNOST I KVALITETA

Naši procesi postavljeni su tako da je uvijek „sigurnost prva“. Sigurnom i kvalitetnom uslugom ispunjavamo zahtjeve korisnika, komuniciramo potencijalne opasnosti kako bismo uvijek pronašli pravovremeno i visokokvalitetno rješenje.

IZVRSNOST

Kod nas izvrsnost znači stalnu fokusiranost na sigurnost, rezultate i stvaranje dodane vrijednosti za sve dionike po standardima struke.

PRILAGODLJIVOST

Prilagodljivost je za nas sposobnost preslagivanja i kretanja u neograničenim smjerovima te kreiranje smislenog i sigurnog novog. Za nas je to karakteristika koja se razvija i koja nam omogućava da u različitim situacijama odgovorno biramo ponašanja koja nas vode tamo gdje želimo stići na način na koji želimo stići.

SURADNJA I TIMSKI RAD

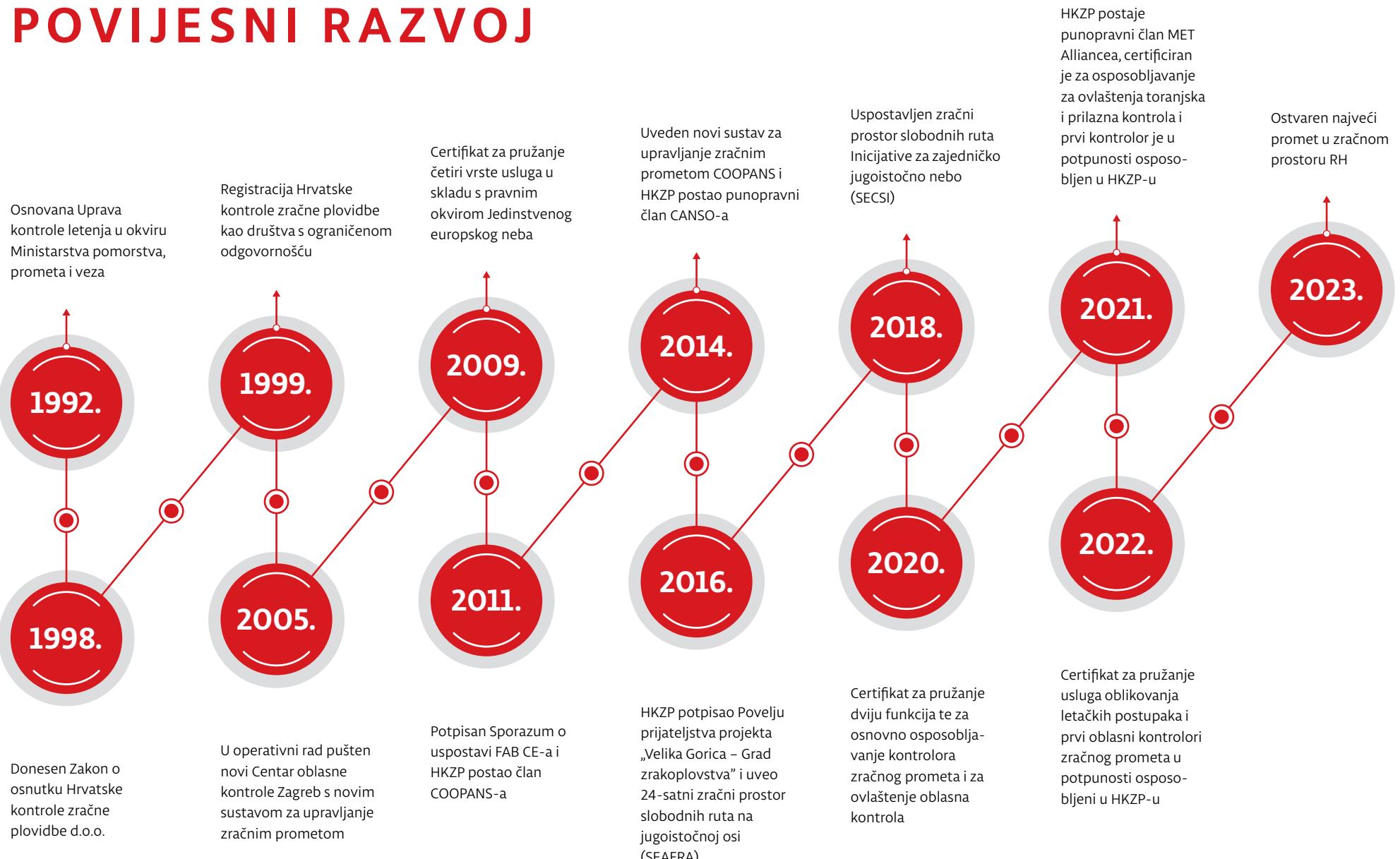
Razvijamo suradnju i timski rad, dijelimo informacije i znanja u svrhu postizanja izvrsnosti i uspjeha cijele kompanije. Za nas je timsko stvaranje kontinuirano stvaranje uvjeta da zajedno, brzo i protočno stvaramo rješenja koja nadmašuju očekivanja korisnika i drugih dionika i da donosimo dodanu vrijednost na različite načine.

ODVAŽNOST I RAZVOJ

Naša odvažnost i razboritost rezultat su dubokog i odgovornog promišljanja i pomažu nam prihvatići nove izazove i težiti savladati neku prepreku ili ostvariti nešto vrijedno. Kontinuirano razvijamo svoja znanja, vještine, kompetencije i potencijale kako bi se učinilo više i bolje u uvjetima kad je nešto prvi put, teško ili u drugačijim uvjetima.

MEĐUNARODNI I NACIONALNI POVIJESNI RAZVOJ

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Upravljačka struktura Hrvatske kontrole zračne plovidbe sastoji se od Uprave, Nadzornog odbora i Skupštine. U skladu sa Statutom, ustrojeni su sljedeći organi Društva:

☒ UPRAVA DRUŠTVA:

- Vlado Bagarić, direktor (do 12. travnja 2023.)
- Mario Kunovec-Varga, direktor (od 13. travnja 2023.)

☒ SKUPŠTINA:

- Oleg Butković, ministar mora, prometa i infrastrukture – predsjednik
- dr. sc. Marko Primorac, ministar financija – član
- dr. sc. Mario Banožić, ministar obrane – član (do 11. studenog 2023.)
- Zdravko Jakop, državni tajnik ovlašten za upravljanje Ministarstvom obrane – član (od 11. do 16. studenoga 2023.)
- Ivo Anušić, ministar obrane – član (od 16. studenog 2023.)

☒ NADZORNI ODBOR:

- mr. sc. Dora Matošić – predsjednica (od 13. travnja do 13. listopada 2023. te od 23. listopada 2023.)
- Davor Tretinjak – zamjenik predsjednice (od 13. travnja do 13. listopada 2023. te od 23. listopada 2023.)
- izv. prof. dr. sc. Mihovil Andelinović – član (od 13. travnja do 13. listopada 2023. te od 23. listopada 2023.)
- Željko Gojko – član (predstavnik radnika)

Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, HKZP ima uspostavljen Ured za unutarnju reviziju s tri zaposlena interna revizora. Neovisna je organizacijska jedinica izravno odgovorna Upravi. Djelokrug rada Ureda usmjeren je prema učinkovitom obavljanju revizorskih aktivnosti sa svrhom pružanja neovisnog i objektivnog stručnog mišljenja i savjeta za revidirana područja.

Obavljeni revizijski angažmani u 2023. daju objektivno jامstvo da sustav unutarnjih kontrola u HKZP-u funkcionira na primjeren i zadovoljavajući način. Iskazano mišljenje unutarnje revizije u dijelu koji se odnosi na revidirana područja je zadovoljavajuće, odnosno potvrđuje da je sustav unutarnjih kontrola uspostavljen i odgovarajući te pruža razumno sigurnost da se rizicima upravlja u svrhu ostvarivanja ciljeva Društva. Pri tome je dano nekoliko preporuka sa svrhom poboljšanja ili unaprjeđenja određenih poslovnih procesa gdje je bilo potrebno.

Uprrava i izvršni direktori

Sukladno Zakonu o osnutku i Statutu HKZP-a, Uprava Društva sastoji se od jedne osobe – direktora, kojeg imenuje i opoziva Nadzorni odbor Društva. Direktor Društva imenuje se na mandat od pet godina temeljem javnog natječaja, a ista osoba može se ponovo imenovati za direktora Društva. Direktor Društva utvrđuje poslovnu politiku, donosi planove, odluke i druge akte sukladno svojim ovlastima, organizira i vodi poslovanje Društva.

Vladi Bagariću mandat je istekao 12. travnja 2023. te je Nadzorni odbor 13. travnja 2023. imenovao **Marija Kunovca-Vargu** za novog direktora HKZP-a na razdoblje od najduže šest mjeseci, do provedbe postupka natječaja za imenovanje direktora. Sukladno zaključku Vlade RH, Nadzorni odbor HKZP-a 12. listopada 2023. ponovio je to imenovanje na razdoblje od najduže šest mjeseci.

HKZP je organiziran u 6 sektora, od kojih su najveći Sektor prilaznih i aerodromskih kontrola zračnog prometa i Sektor upravljanja zračnim prometom. Oni su nadležni za provedbu operativnih i središnjih operativnih poslova zračne plovidbe, a posebice kontrole zračnog prometa, uzbunjivanja, letnih informacija i preduzletnog informiranja s ciljem sigurnog, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa.

Svim sektorima upravljaju i za njihov rad odgovaraju izvršni direktori, a posebne ustrojstvene jedinice pri Uredu direktora su nezavisni Uredi kojima upravljaju rukovoditelji. Izvršne direktore imenuje direktor Društva na razdoblje od tri godine, a koje može biti i dulje.

SEKTOR

IZVRŠNI DIREKTOR

Sektor upravljanja zračnim prometom (SUZP)

U Sektoru su ustrojeni Centar oblasne kontrole i Centar operativne podrške.

Dubravko Meco

Sektor prilaznih i aerodromskih kontrola zračnog prometa (SPAK)

U Sektoru su ustrojene jedinice prilazne i aerodromske kontrole (JPAK) odnosno Podružnica Split/Brač, Podružnica Zadar, Podružnica Dubrovnik, Podružnica Istra/Kvarner, Podružnica Osijek i JPAK Zagreb/Lučko.

Jakša Žižak

Sektor zrakoplovne meteorologije i zrakoplovnog informiranja (SMA)

Sektor je nadležan za pružanje usluga zrakoplovne meteorologije i zrakoplovnog informiranja.

Amela Jeričević

(do 6. studenog 2023.)

Igor Kos (od 6. studenog 2023.)

Sektor tehničkih usluga i infrastrukture (STUI)

Primarni zadatak Sektora je stalna modernizacija tehničkih sustava u cilju povećanja sigurnosti zračnog prometa i poboljšanja ukupne razine usluge kontrole i upravljanja zračnim prometom, kao i projektiranje, izgradnja i nadzor te investicijsko održavanje objekata i pripadajuće infrastrukture.

Juraj Maštrović

(do 5. lipnja 2023.)

Jurica Baričević

(od 5. lipnja 2023.)

Sektor korporativnih funkcija Društva (SKFD)

U Sektoru se obavljaju centralizirane funkcije upravljanja svim finansijskim, pravnim i općim poslovima. Također, Sektor ima centralnu ulogu u upravljanju ljudskim potencijalima.

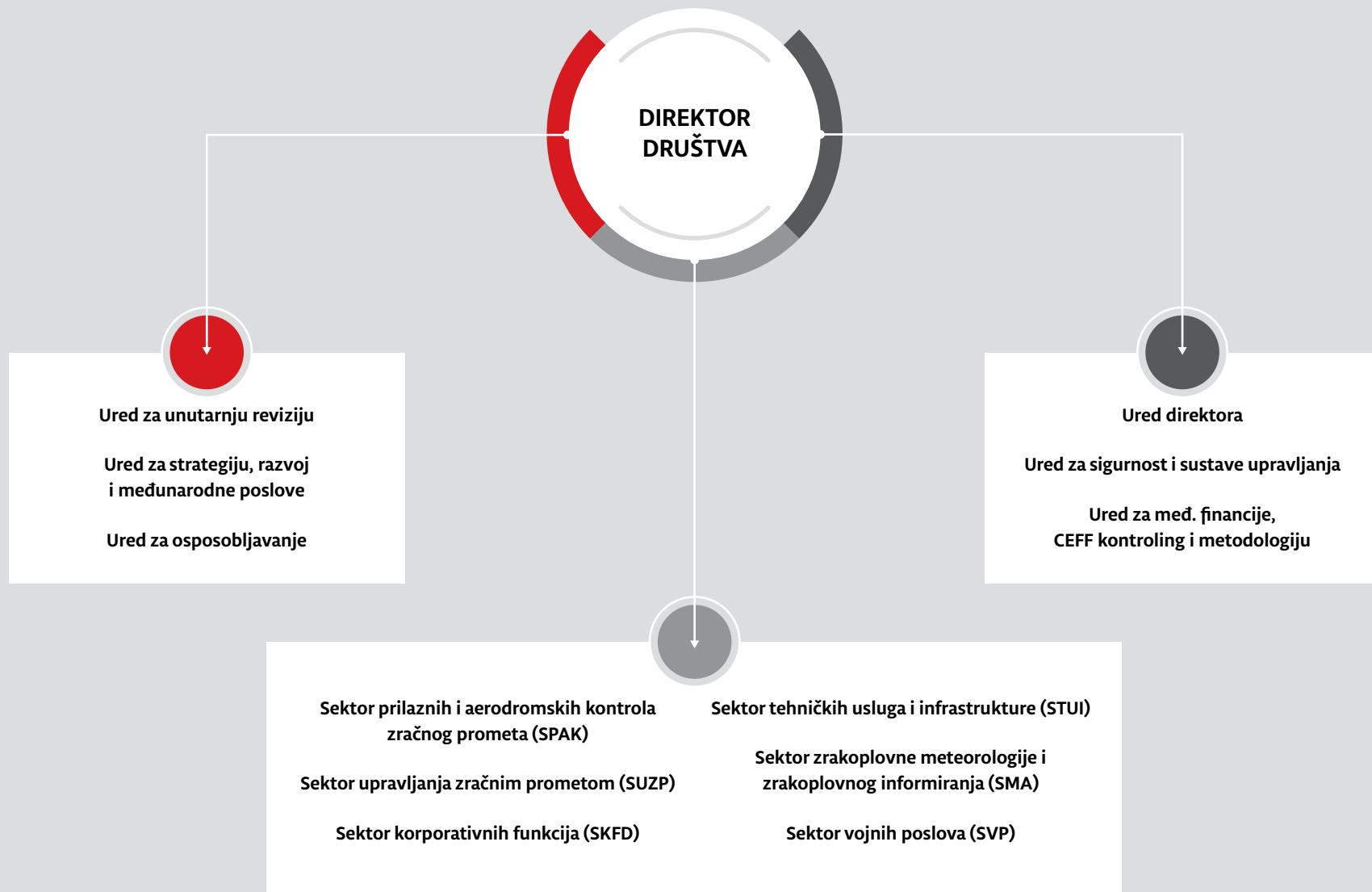
Teo Bratinčević

Sektor vojnih poslova (SVP)

Sektor je odgovoran za koordinaciju s Ministarstvom obrane iz područja pružanja usluga vojnim zrakoplovima.

Nedeljko Zmajić

ORGANIZACIJSKA SHEMA

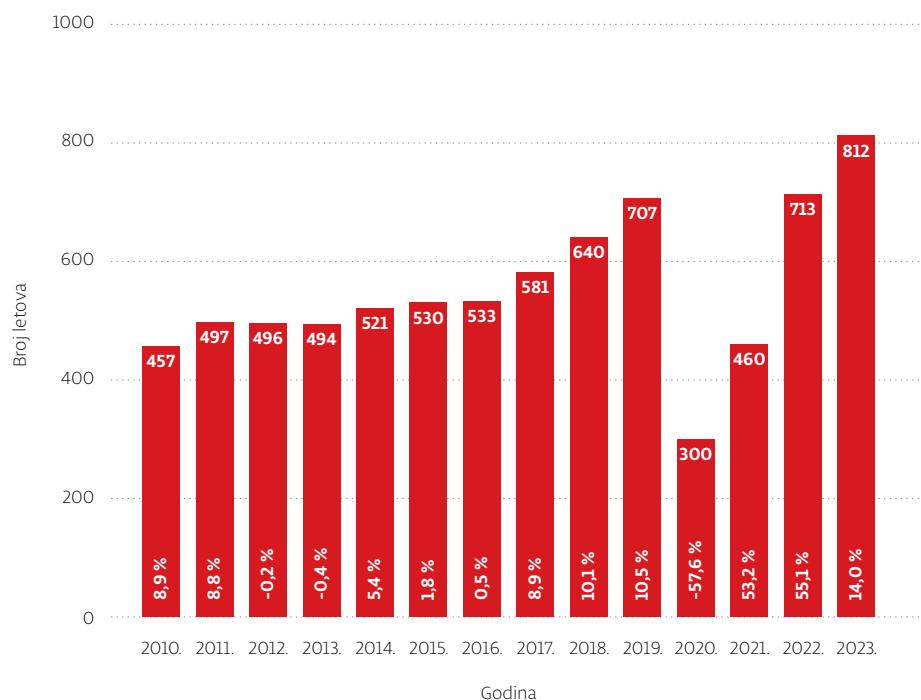

PROMET

Promet u hrvatskom zračnom prostoru u 2023. bio je najbolji do sada i ostvareno je 812.000 letova zrakoplova. Od početka 2023. promet je bio znatno iznad razine prometa u 2022. i 2019. Zato je povećanje prometa u 2023. iznosilo 14 % u odnosu na 2022. ili, gledano po broju letova, to je gotovo 100.000 letova više.

Ukupni komercijalni zračni promet po godinama

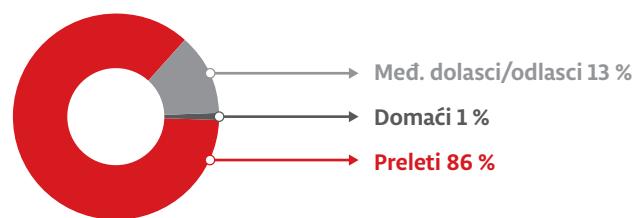
Ukupni komercijalni zračni promet po mjesecima

Ako usporedimo mjesечно kretanje prometa u 2023. u odnosu na do sada najbolje dvije godine 2022. i 2019., on je u svim mjesecima bio znatno iznad razine prometa u te dvije godine. Najveći porast prometa zabilježen je u prva tri mjeseca 2023.

Najveći dnevni broj letova zabilježen je 29.7.2023. – 3.514 letova, što je preko 200 letova više nego u najprometnijem danu 2022.

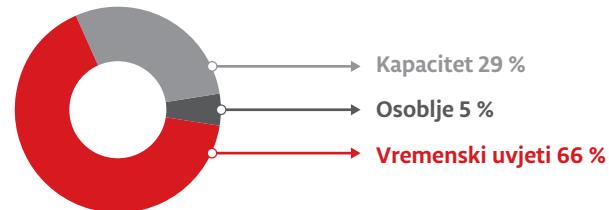
Struktura letova

Prema strukturi prometa broj preleta u 2023. bio je 15,2 % veći nego u 2022. Broj međunarodnih polijetanja i slijetanja za 5,7 % je veći u odnosu na 2022., odnosno izjednačen je s 2019. (samo za 0,1 % manji). Unutarnji promet u 2023. bio je 15,4 % veći u odnosu na 2022., ali je za 6,9 % manji u odnosu na 2019.

Kašnjenja

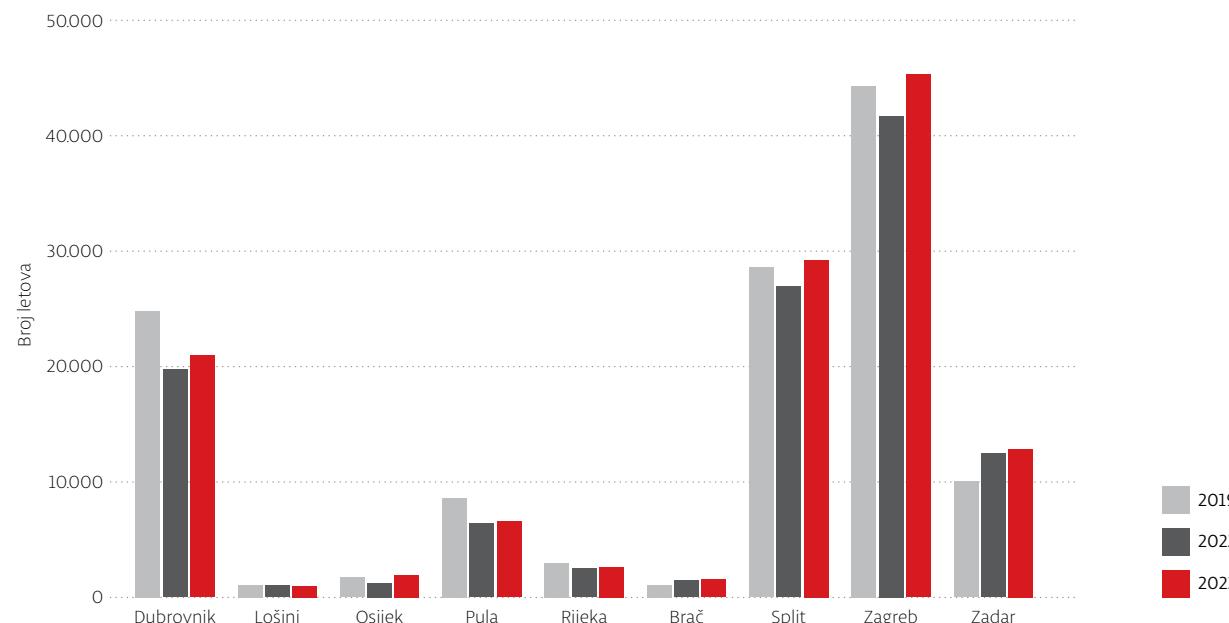
U 2023. zabilježeno je 384.807 minuta kašnjenja, što je 0,50 minuta po letu, dok je u 2022. bilo 0,58 minuta po letu. Najčešći razlog kašnjenja bile su vremenske neprilike.

Aerodromi – IFR GAT promet

Na svim hrvatskim aerodromima osim Lošinja promet u 2023. bio je veći nego godinu ranije (7,2 %) i približio se razini prometa 2019.

Najveći udio u ukupnom aerodromskom prometu ima Zagreb, a slijede ga Split i Dubrovnik.

SUSTAVI UPRAVLJANJA

HKZP je uspostavio integrirani sustav upravljanja kojim je definiran okvir za provedbu poslova u njegovoj nadležnosti s ciljem unapređenja učinkovitosti usmjerene na poboljšanje pružanja usluga i sigurnosti zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

Taj sustav dokumentiran je u opsegu koji omogućuje učinkovito upravljanje procesima prema Provedbenoj uredbi (EU) 2017/373 i Uredbi Komisije (EU) 2015/340, primjenjuje se na sve vrste usluga i vidljiv je u kvaliteti pružanja usluga i funkcija, zaštiti okoliša, zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu i u konačnici u uspješnosti poslovanja.

Sigurnost

Sigurnost zračnog prometa bit je postojanja HKZP-a kojom se upravlja kroz sustav upravljanja sigurnošću (SMS). Taj sustav uključuje sljedeće osnovne aktivnosti u cilju stalnog podizanja razine sigurnosti:

- ⊕ prikupljanje i analizu događaja povezanih sa sigurnošću
- ⊕ prepoznavanje opasnosti i procjenu rizika
- ⊕ interne pregledi stanja sigurnosti.

Povjerenstvo za sigurnost najviše je tijelo koje razmatra i donosi odluke koje se odnose na sigurnost i SMS u skladu s Politikom sigurnosti i Kulturom pravičnosti. Članovi Povjerenstva su svi izvršni direktori i rukovoditelj Ureda za sigurnost i sustave upravljanja te voditelj Odjela sigurnosti zračnog prometa.

U području SMS-a primjenjuju se standardi i zahtjevi zakonodavnog okvira Jedinstvenog europskog neba koristeći Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2017/373 kao glavni referentični dokument, uz istovremeno poštivanje međunarodnih i nacionalnih propisa. Rezultati analiza udovoljavanja sigurnosnim standardima SMS-a u zadnjih nekoliko godina pokazuju stalan napredak, što je odraz nastojanja unapređivanja SMS-a i postizanja što veće razine sigurnosti zračnog prometa.

Kvaliteta

Sustav upravljanja kvalitetom (QMS) usmjeren je na korisnika, a uspješnost HKZP-a ovisi o ispunjavanju zahtjeva trenutnih i budućih korisnika. Kroz redovite konzultacije s korisnicima prati se njihovo zadovoljstvo kvalitetom usluga, kao jednim od najvećih pokazatelja učinkovitosti tog sustava i zato se nastoji u najvećoj mjeri ispuniti njihove zahtjeve. Također, različitim metodama utvrđuju se i očekivanja korisnika o kvaliteti usluga koje se nastoji kontinuirano poboljšavati, uz uvažavanje njihovih primjedbi ili prijedloga.

Usluge se pružaju na otvoren i transparentan način, ne diskriminirajući korisnike na temelju njihovog državljanstva, identiteta ili kategorije. To načelo objavljeno je na mrežnim stranicama i u Godišnjem izvještaju o stanju Društva.

Okoliš

HKZP prepoznaje važnost zaštite okoliša te pružanjem sigurnih i kvalitetnih usluga u zračnoj plovidbi nastoji osigurati smanjenje negativnih učinaka na okoliš, vodeći se pri tome zakonskim odredbama i međunarodnim smjernicama.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša u zračnoj plovidbi odnose se na smanjenje:

- ⊕ utjecaja buke kao posljedice zrakoplovnih operacija
- ⊕ utjecaja zrakoplovnih emisija na razinu lokalnog onečišćenja
- ⊕ utjecaja zrakoplovstva na emisije stakleničkih plinova i klimatske promjene.

Sustav upravljanja okolišem (EMS) obuhvaća i aspekte okoliša, za što HKZP posjeduje ISO 14001:2015. Definirana je i Politika upravljanja okolišem, čime se na sustavan način osigurava prepoznavanje i upravljanje rizicima vezanim uz okoliš.

Zaštita

Sustav upravljanja zaštitom (SecMS) skup je procedura, mjera i sredstava čiji je krajnji cilj stvoriti i održavati okruženje u kojem zaposlenici i ostale osobe mogu pružati usluge iz područja djelovanja Društva zaštićeni od štetnih posljediča djela nezakonitog ometanja civilnog zračnog prometa. Osim osoblja, SecMS štiti i infrastrukturu, objekte i sustave nužne za kontinuirano pružanje usluga u zračnoj plovidbi. Pritom se koristi procjenama ugroženosti i ranjivosti kako bi temeljem načela razmijernosti osigurao optimalnu razinu zaštite uz minimalni učinak na temeljne poslovne procese Društva.

SecMS, u suradnji s nadležnim državnim tijelima i zainteresiranim međunarodnim organizacijama, prepoznaće i prati neprekidnu evoluciju prijetnji civilnom zračnom prometu koja se manifestira kroz upotrebu novih taktika, vektora napada i tehnoloških sredstava od strane potencijalnih napadača, te poduzima odgovarajuće mјere za ublažavanje rezultirajućih rizika. SecMS u djelokrugu svoje nadležnosti i utjecaja, a sukladno Nacionalnom programu zaštite civilnog zračnog prometa te ostaloj primjenjivoj nacionalnoj i međunarodnoj regulativi, doprinosi nacionalnoj sigurnosti i obrani kroz pružanje potpore zaštiti zračnog prostora i aerodroma.

Društvo posebno uviđa značaj informacijske sigurnosti kao neizostavnog čimbenika koji utječe na zaštitu svih poslovnih procesa i pružanih usluga. Sustav upravljanja zaštitom stoga uključuje područje informacijske zaštite, unutar kojeg se poduzimaju mјere s ciljem osiguranja povjerljivosti, cijelovitosti i dostupnosti podataka koje Društvo obrađuje na bilo koji način. U ovom segmentu posebna pažnja se posvećuje ključnim sustavima, ali i sustavima na kojima se zaprimaju, stvaraju i pohranjuju druge poslovne informacije, kao i praćoj infrastrukturni.

Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu

U skladu s propisanom politikom, HKZP primjenjuje sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu (OHS) po standardu ISO 45001:2018 u sklopu strategije upravljanja rizicima u smislu zaštite osoblja i imovine te usuglašavanja s mogućim zakonodavnim promjenama.

OHS promiče sigurnu i zdravu radnu okolinu kroz okvir za sustavno utvrđivanje i procjenu svih zdravstvenih i sigurnosnih rizika i prilika, kao i smanjenje potencijalnog rizika od nezgoda, usklađivanje sa zakonskim propisima te poboljšanje cjelokupnog poslovanja.

Praćenje usklađenosti

HKZP je uspostavio funkciju praćenja usklađenosti na korporativnoj razini prema Pravilniku o organizaciji i unutarnjem ustrojstvu, a sukladno zahtjevima Provedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 i Odluci o obvezni uvođenja funkcije praćenja usklađenosti poslovanja u pravnim osobama u većinskom državnom vlasništvu koju je donijela Vlada RH. Procesi funkcije praćenja usklađenosti kontinuirano se održavaju i optimiziraju s obzirom na međunarodne i nacionalne regulatorne okvire.

Integrirano upravljanje rizicima

HKZP ima uspostavljen sustav integriranog upravljanja rizicima (Enterprise Risk Management – ERM) koji je nova paradigma u upravljanju rizicima. ERM je oblikovan kako bi se prilagođavao razvoju Društva i promjenama u profilu rizika te se temelji na strukturiranom i sistematičnom procesu koji u obzir uzima interne i eksterne rizike kojima je Društvo izloženo.

U 2023. ukupno su prepoznata 145 izvora od 15 rizika. Od 170 mjera, 52 su u potpunosti izvršene (31 %), 19 u većoj mjeri (11 %), 29 ih je djelomično izvršeno (17 %), a 48 je započeto (28 %), dok 22 mjere (13%) nisu započete. U registru ostaju 134 aktivne mjere. U odnosu na prethodnu godinu bilježi rast broja potpuno izvršenih mjer i pad broja nezapočetih mjer.

RIZICI	MJERE	CILJEVI
1. Nedovoljan (optimalan) broj kontrolora zračnog prometa	■ Unapređenje postojećeg sustava selekcije■ Kontinuirana promocija HKZP-a kao poželjnog poslodavca	■ Osigurati dovoljan broj kontrolora zračnog prometa
2. Sustav osposobljavanja kontrolora zračnog prometa	■ Dugoročna strategija sustava osposobljavanja■ Unapređenje sadržaja i izvedbe programa■ Standardizacija kriterija ocjenjivanja	■ Unaprijediti proces osposobljavanja kontrolora zračnog prometa
3. Upravljanje ljudskim resursima	■ Veća razvojna i strateška uloga HRM-a■ Uspostava cijelovitog SW (HRIS) za upravljanje HRM-om■ Definiranje modela kompetencija	■ Osigurati učinkovito upravljanje ljudskim resursima i bolju organizaciju posla
4. Kibernetička sigurnost	■ Podizanje razine svijesti o važnosti kibernetičke sigurnosti■ Ulaganje u ljude i u sustave kibernetičke sigurnosti■ Uspostava sustava upravljanja informacijskom sigurnošću	■ Osigurati visoku razinu kibernetičke zaštite
5. Upravljanje projektima	■ Učinkovito i realno strateško i operativno planiranje■ Realne procjene spremnosti projekata i investicija za ulazak u plan■ Realno planiranje materijalnih i ljudskih resursa te vremenskog okvira projekata	■ Učinkovito upravljati portfeljem projekata
6. Strateško i operativno planiranje	■ Poboljšanje planiranja OPEX-a i CAPEX-a■ Periodično izvještavanje poslovodstva o realizaciji planova■ Predlaganje korektivnih mjera radi boljeg ostvarenja poslovnih planova	■ Povećati djelotvornost strateškog i operativnog planiranja
7. Prekid kontinuiteta pružanja usluga	■ Izrada plana kontinuiteta poslovanja■ Edukacija iz područja nepredviđenih okolnosti■ Koordinacija između nositelja kritične infrastrukture, kibernetičke sigurnosti i posebnih okolnosti	■ Osigurati povećanu otpornost u pogledu izvanrednih okolnosti koje mogu dovesti do degradacije ili prekida pružanja usluga

Upravljanje kontinuitetom poslovanja i dalje ostaje veliki izazov. Cijeli svijet trpi posljedice rata u Ukrajini, pogotovo vezano uz sigurnost, a prisutna je i zabrinutost zbog moguće eskalacije vojnog sukoba, no i u pogledu rasta cijena i nestasice energije, naftnih derivata i poremećaja lanaca opskrbe te u pogledu inflatornih pritisaka.

Daljnje povećanje prometa postavlja veliki izazov u pogledu kapaciteta i dodatnih kašnjenja, a samim time i optimalnog broja kontrolora. Osobitu pozornost treba posvećivati upravljanju ljudskim resursima, komunikaciji i reputaciji, kibernetičkoj sigurnosti, istovremeno podižući otpornost na sve češća „iznenadenja“ iz vanjskog okruženja koja su van kontrole Društva.

RIZICI	MJERE	CILJEVI
8. Ciljevi performansi i organizacijski ciljevi	■ Učinkovito upravljanje ljudskim, materijalnim i finansijskim resursima potrebnim za ostvarivanje planiranih ciljeva	■ Uvesti jasnu odgovornost menadžmenta i zaposlenika u provedbi ciljeva i upravljanju rizicima
9. Upravljanje sustavom sigurnosti	■ Unapređenje kulture sigurnosti kroz plan korektivnih mjeru iz preporuka proizašlih iz izvještaja o stanju kulture sigurnosti	■ Povećati djelotvornost sustava upravljanja sigurnošću
10. Reputacija	■ Primjena mjera upravljanja identificiranim rizicima kojima je HKZP izložen	■ Očuvati dobru reputaciju i raditi na njezinu unapređenju
11. Organizacijska kultura i komunikacija	■ Postupno uspostavljanje dominantne organizacijske kulture jedinstvene za cijeli HKZP te slabljenje organizacijskih supkultura■ Jačanje osjećaja pripadnosti HKZP-u	■ Unaprijediti organizacijsku kulturu i komunikaciju
12. Tehnološko zaostajanje	■ Primjena mjera upravljanja rizikom strateškog i operativnog planiranja te mjera regulatornog rizika koje se odnose na tehnologiju	■ Ulagati u istraživanje i razvoj; održavati postojeće i ulagati u nove zrakoplovnotehničke sustave
13. Status kompanije od posebnog interesa	■ Rizik uglavnom izvan kontrole društva■ Indirektno se može upravljati rizikom ostvarivanjem usvojenih poslovnih ciljeva te ostvarivanjem postavljene vizije i misije Društva	■ Održati poziciju organizacije od posebnog interesa za RH i nacionalnu sigurnost
14. Financijska stabilnost i profitabilnost	■ Praćenje definiranih pokazatelja za upravljanje financijskom stabilnošću	■ Osigurati financijsku stabilnost i profitabilnost i konkurentnost poslovanja HKZP-a
15. Regulatorna usklađenost	■ Praćenje i implementacija regulatornih zahtjeva	■ Osigurati regulatornu usklađenost

MATERIJALNI ASPEKTI POSLOVANJA NA ODRŽIVI RAZVOJ

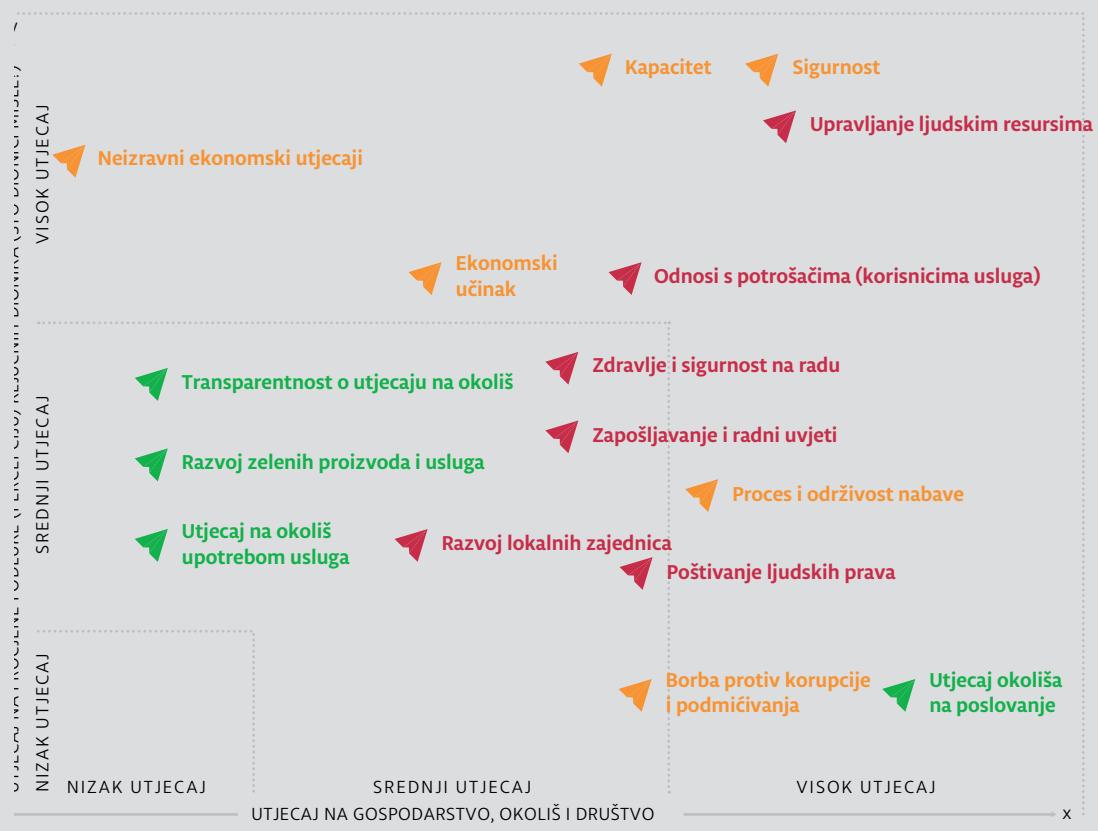
Sadržaj ovog nefinansijskog izješća definiran je propisanom metodologijom GRI standarda i zakonskom obvezom članka 21.a Zakona o računovodstvu (NN 120/16, 116/18, 42/20, 47/20). HKZP je 2023. internu revidirao prethodno definirane materijalne (značajne) društvene, ekomske i okolišne teme prema njihovoj važnosti i utjecaju na sposobnost stvaranja i održavanja vrijednosti.

Povjerenstvo za provedbu aktivnosti i prikupljanje podataka vezanih uz izradu Izješća o održivosti 2023. evaluiralo je utjecaj HKZP-a na okoliš, ekonomiju i društvo općenito te revidiralo strukturirano prikupljene nefinansijske pokazatelje održivosti. Rezultat je to provedenog procesa identifikacije materijalnih tema unutar kojeg su evaluirani unutarnji i vanjski kriteriji određivanja pojedinih tema značajnih za poslovanje HKZP-a, uključujući unutarnje čimbenike kao što su misija i vizija, vanjske kriterije kao što su društveni, okolišni i ekonomski utjecaj poslovanja, te utjecaj na dionike poslovanja.

U procesu određivanja materijalnih tema razmatrana su očekivanja ključnih dionika po pitanju utjecaja HKZP-a na ekonomiju, društvo i okoliš. Identificirani su ključni dionici s kojima HKZP ima kontinuiranu suradnju kroz kanale komunikacije kako je prikazano u tablici.

KATEGORIZACIJA

Ekomska kategorija	200	Društvena kategorija	400
Ekomski učinak	201	Zapošljavanje i radni uvjeti	401
Neizravni ekomski učinak	203	Zdravlje i sigurnost na radu	403
Proces i održivost nabave	204	Obuka i obrazovanje	404
Borba protiv korupcije	205	Nediskriminacija	406
		Razvoj lokalnih zajednica	413
Okolišna kategorija	300		
Utjecaj poslovanja na okoliš	302, 303, 305, 306		

DIONICI

VRSTA KOMUNIKACIJE

Zaposlenici

intranet/interni servis, mrežna stranica, radionice, razgovori, e-pošta, obrazovanje i usavršavanje, izvješća o poslovanju, planovi poslovanja, Glasilo

Korisnici

direktni kontakti, posjeti, sastanci, mrežna stranica, e-pošta, izvješća o poslovanju i skupovi

Sindikati

kolektivni pregovori, oglasne ploče, sastanci

Radničko vijeće

savjetovanja, suodlučivanje, izvješća o poslovanju

Vlasnici

sjednice Skupštine, Nadzornog odbora i Revizijskog odbora, dopisi, e-pošta, mrežna stranica, izvješća o poslovanju, direktni kontakti, sastanci

Dobavljači

direktni kontakti, posjeti, sastanci, mrežna stranica, e-pošta, izvješća o poslovanju i skupovi

Lokalna zajednica

doprinosi, donacije i sponzorstva, mrežna stranica, posjeti, sastanci

Tijela javne vlasti

direktni kontakti, posjeti, tematski sastanci, mrežna stranica, e-pošta, izvješća o poslovanju, konferencije

Finacijske institucije

finacijska izvješća, mrežna stranica, posjeti, tematski sastanci, e-pošta

Strukovna udruženja

direktni kontakti, posjeti, tematski sastanci, mrežna stranica

Regulatorna tijela

direktni kontakti, dopisi, e-pošta, posjeti, tematski sastanci, mrežna stranica, izvješća o poslovanju

Mediji

priopćenja, intervjuji, objave, mrežna stranica

Poslovna, stručna i akademska javnost

konferencije, stručne publikacije, tematski sastanci, mrežna stranica

ČLANSTVA U STRUKOVNIM UDRUŽENJIMA

- Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo (ICAO) – kroz članstvo RH
- Sjevernoatlantski savez (NATO) – kroz članstvo RH
- Evropska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) – kroz članstvo RH
- Evropska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA) – kroz članstvo RH
- Funkcionalni blok zračnog prostora središnje Europe (FAB CE) – kroz članstvo RH
- Međunarodna organizacija civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (CANSO)
- Inicijativa regionalnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (Gate One)
- Udruženje COOPANS (suradnja šest pružatelja usluga u zračnoj plovidbi)
- Udruženje A6 – kroz članstvo u COOPANS-u
- Upravljitelj uvođenja SESAR-a (SESAR Deployment Manager) – kroz članstvo u COOPANS-u
- Zajedničko poduzeće SESAR 3 (SESAR Joint Undertaking) – kroz članstvo u COOPANS-u
- Nova paneuropska prometna mreža (NewPENS)
- Udruženje pružatelja usluga zrakoplovne meteorologije (MET Alliance)
- Udruženje europskih meteoroloških službi (EUMETNET) – kroz članstvo DHMZ-a
- Međunarodna suradnja u području nadzora zračnih luka (ICAS)
- Hrvatska gospodarska komora (HGK)

SURADNJA S DIONICIMA

Komunikacijski kanali

Mrežne stranice

Glavna mrežna stranica www.crocontrol.hr sadrži poveznice na mrežne stranice za pripremu leta:

Internet Briefing <https://ib.crocontrol.hr>

- zrakoplovni korisnici uz prethodnu registraciju imaju mogućnost preduzletne pripreme i podnošenja plana leta online, a dostupno im je i informiranje o važećim NOTAM-ima

MET portal <https://met.crocontrol.hr/>

- za registrirane korisnike dostupno je više vrsta zrakoplovnih meteoroloških informacija

AMC portal <https://amc.crocontrol.hr/>

- donosi informacije o aktivnostima u zračnom prostoru, a registriranim korisnicima omogućuje rezervacije za bespilotne sustave.

Društvene mreže

Na društvenim mrežama (Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter, YouTube) objavljene su vijesti o našim aktivnostima i otvorenim natječajima za nova radna mjesta s naglaskom na kampanju za privlačenje kandidata za nove kontrole zračnog prometa.

Mediji

Godina 2023. bila je obilježena velikom za-stupljenosću HKZP-a u medijima, a najčešće teme bile su izbor nove Uprave HKZP-a.

Interna komunikacija

Interna komunikacija odvija se putem različitih kanala, počevši od intraneta (interni portal), elektroničke pošte i VPN mobilne mreže, zatim internog Glasila, oglasnih ploča i na kraju putem sastanaka, radionica te izravnim kontaktom.

Zaposlenicima je dostupno i elektroničko korporativno Glasilo HKZP-a koje donosi informacije o aktivnostima kompanije i o zbivanjima u zrakoplovstvu općenito. Tiskano izdanje s manjim brojem primjeraka i dalje se dostavlja resornim ministarstvima i subjektima u zračnom prometu.

Konzultacije s korisnicima usluga

Glavni fokus praćenja informacija odnosi se na mišljenje putem redovitih foruma/konzultacija/sastanaka korisnika je li HKZP kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ispunio njihove zahtjeve. Informacije o zadovoljstvu korisnika prikupljaju se izravnom komunikacijom i iz anketa koje se objavljaju na službenoj mrežnoj stranici ili dostavljaju putem e-pošte, kao i na samim forumima/sastancima.

U Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP) i na službenoj mrežnoj stranici nalaze se kontakti kojima se mogu uputiti prijedlozi, primjedbe ili upiti u vezi usluga zrakoplovnog informiranja na koje se odgovara na dnevnoj bazi.

Za sve ostale usluge upiti se šalju Uredu za sigurnost i sustave upravljanja (USSU) na adresu e-pošte ussu@crocontrol.hr, nakon čega se razmatraju i uz konzultacije sa stručnjacima donosi se odluka o dalnjim aktivnostima.

Krajem svake godine donosi se Plan konzultacija s korisnicima za sljedeću godinu. Menadžer kvalitete prikuplja prijedloge i objedinjuje ih u jedinstveni plan, a na temelju rezultata analiza sektora predlaže poboljšanja načina rada ili kvalitete usluga, te ih uključuje kao ulazne elemente za reviziju ciljeva tijekom preispitivanja koje provodi Uprava (Upravina ocjena).

U 2023. realizirana je jedna konzultacija s korisnicima usluga putem anketa u kojoj je usluga zrakoplovnog informiranja visoko ocijenjena i 13 redovnih foruma, konferencija i sastanaka, a samo jedna nije.

Realizirane konzultacije s korisnicima u 2023.

VRSTA USLUGE/FUNKCIJE/PROCESA	TEME	PROFIL KORISNIKA
Konzultacije putem anketa		
Zrakoplovno informiranje	Zadovoljstvo uslugama i produktima	Zračni prijevoznici, zračne luke, aeroklubovi, HRZ/MORH, HACZ, MMPI, ostala državna tijela
Konzultacije putem redovitih foruma/konzultacija/sastanaka		
Komunikacija, navigacija i nadzor	Ocjena učinkovitosti koordinacijskih procesa i unapređenje suradnje	MORH, Bojna zračnog motrenja i navođenja
Komunikacija, navigacija i nadzor	Praćenje provedbe Ugovora o pružanju radarskih podataka	BHANSA
Upravljanje poslovnim planiranjem – finansijski aspekt	Utvrđivanje baza troškova i jediničnih cijena, propisi, promet	IATA, A4E, Lufthansa, Eurocontrol/CRCO/STATFOR, EK, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi
Oblikovanje letačkih postupaka	Konzultacije za procedure – mišljenja za ILP, prijedlozi vezani uz letačke postupke	Zračne luke, Croatia Airlines i drugi komercijalni zračni prijevoznici, pružatelji podatkovnih usluga, ENAV
Zrakoplovno informiranje	Pružanje podataka i produkata zrakoplovnih informacija	Korisnici iz SUZP-a i SPAK-a
Operativne usluge u zračnom prometu	Unapređenje pružanja usluga za potrebe Oružanih snaga RH i koordinacije između HKZP i MORH/OSRH	MORH, OSRH, HRZ
Komunikacija, navigacija i nadzor	Unapređivanje tehničke suradnje u svrhu poboljšanja kvalite te kontrole zračnog prometa	MORH, OS RH, HRZ, bZMIN
Zrakoplovna meteorologija	Dogovor o izmjenama postojećih sporazuma sa zračnim luka ma i predstavljanje promjena u produktima HKZP-a za letove na niskim razinama	Zračne luke
Zrakoplovna meteorologija	Predstavljanje MET usluga	Predstavnici SUZP-a i SPAK-a
Upravljanje protokom zračnog prometa	Operativna suradnja i poboljšanja učinkovitosti prometne mreže	NMOC, IATA, zračne luke, zračni prijevoznici
Upravljanje protokom zračnog prometa	Moguća poboljšanja na jugoistočnoj prometnoj osi u ljetnoj sezoni	NMOC, IATA, zračne luke, zračni prijevoznici
Sustav upravljanja sigurnošću	Razmjena iskustava iz područja SMS-a	BHANSA, SCL, M-NAV, SMATSA, HCL
Operativne usluge u zračnom prometu i upravljanje zračnim prostorom	Upravljanje zračnim prostorom, FUA, AMC Portal/AMC Portal Mobile, RPAS/UAS operacije, Ad Hoc strukture zračnog prosto ra, suradnja s ATS-om	Aeroklubovi, MMPI, HACZ, HUBS, MORH, OSRH, HRZ, korisnici zračnog prostora

Suradnja s dobavljačima

Poslovne aktivnosti HKZP-a uključuju veliki broj dobavljača, najviše iz područja elektroindustrije i elektroničkih komunikacija. HKZP kao javni naručitelj provodi postupke nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi i internim aktima.

Odabrani dobavljač, osim što jamči potrebne standarde kvalitete, mora voditi računa o načelima društveno odgovornog poslovanja koja se prije svega odnose na poštivanje ljudskih prava i radnih uvjeta, zdravlja i sigurnosti na radu, okoliša i poslovne etike.

Ocenjivanje vanjskih dobavljača provodi se na godišnjoj razini te je prema Ocjeni dobavljača za 2023. izrađen izvještaj kojim je ocijenjeno 8 najznačajnijih dobavljača (5 domaćih i 3 inozemna).

Ukupna vrijednost provedenih postupaka javne nabave u 2023. iznosi 21,9 milijuna EUR (bez PDV-a), od čega su: usluge 6,8 milijuna EUR, radovi 3,1 milijuna EUR i robe 12 milijuna EUR. Na zemlje članice EU-a odnosi se 92,2 % (na RH 43,5 %) ukupne vrijednosti provedenih postupaka javne nabave.

Ukupna vrijednost provedenih postupaka jednostavne nabave iznosi 2,9 milijuna EUR (bez PDV-a), od čega su: usluge 1,4 milijuna EUR, radovi 0,3 milijuna EUR i robe 1,2 milijuna EUR.

U 2023. HKZP je surađivao s 708 dobavljača, od kojih je 78 inozemnih. Ukupni promet s dobavljačima iznosio je 26,8 milijuna EUR, od čega 18,9 milijuna EUR s dobavljačima iz RH.

Broj dobavljača s iznosima ulaznih računa bez PDV-a po državama

Država	Broj dobavljača	Promet u 2023.	
		EUR '000	%
Austrija	5	987	3,7
Belgija	6	217	0,8
Bugarska	1	5	0,02
Češka	2	14	0,05
Francuska	4	3235	12,1
Njemačka	15	1067	4,0
Republika Hrvatska	630	18867	70,4
Italija	2	428	1,6
Mađarska	1	21	0,08
Nizozemska	8	299	1,1
Slovačka	3	597	2,2
Slovenija	3	120	0,5
Španjolska	2	1	0,0
Poljska	1	18	0,07
Švedska	4	283	1,1
Ukupno zemlje EU	687	26.157	97,6
Švicarska	5	134	0,5
Norveška	2	275	1,0
SAD	3	25	0,1
Velika Britanija	10	197	0,7
Kanada	1	2	0,01
Ukupno zemlje izvan EU-a	21	632	2,4
Sveukupno	708	26.789	100

Informacije o javnoj nabavi dostupne su na mrežnoj stranici:

<https://www.crocontrol.hr/kompanija/javna-nabava/>

Suradnja sa zrakoplovnom industrijom

S Međunarodnom zračnom lukom Zagreb, Croatia Airlinesom, Havas – Zemaljskim uslugama potpisana je 25. rujna 2023. Sporazuma o partnerstvu na projektu uspostave A-CDM-a (Airport Collaborative Decision Making) u zagrebačkoj zračnoj luci. Riječ je o globalnom konceptu suradnje uključenih dionika/partnera zračne luke kroz proces pravovremene razmjene informacija, prilagođenih postupaka i alata, čime će se optimizirati korištenje raspoloživih resursa, osigurati bolje planiranje i poboljšati ukupnu operativnu učinkovitost Zračne luke „Franjo Tuđman”.

HKZP je s Agencijom za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine (BHANSA) 10. listopada 2023. u Mostaru potpisao sporazum o suradnji te je tom prigodom takav sporazum potpisana između BHANSA-e i Kontrole letenja Srbije i Crne Gore (SMATSA). Navedeni sporazumi označavaju daljnje jačanje veza i suradnje s ciljem unapređenja usluga u zračnoj plovidbi i poboljšanja sigurnosti letenja u regiji.

Suradnja s akademskom zajednicom

Sporazum o suradnji potписан je sa Sveučilištem u Splitu u ožujku 2023. na projektima istraživanja, razvoja i obrazovanja iz područja djelatnosti Sveučilišta koji mogu značajno pridonijeti uspješnosti ostvarenja razvojnih planova HKZP-a.

Suradnja s lokalnom zajednicom

HKZP je učeničkom domu „Franjo Bučar” i OŠ „Ivo Andrić“ donirao računalnu opremu i Hrvatskom narodnom kazalištu novac za edukacijske programe Opere, sponzorirao je 308. Sinjsku alkumu, nekoliko međunarodnih skupova („Izazovi Europe“, Security Forum, Dan i noć na PMF-u, DroneDays) i već tradicionalno obljetnicu ustrojavanja HRZ-a kojemu je doniran i namještaj. Također, sponzorirana je i utrka „Run for Down“, kao i nabava sportske opreme Veteranskog nogometnog kluba Siget.

DOGAĐANJA

Sajmovi karijera

U 2023. sudjelovali smo na Danu karijera na PMF-u naziva WiSe (Workin' Science) te 17. i 18. svibnja na Job Fairu održanog u organizaciji FER-a. Naši inženjeri i kontrolori zračnog prometa studentima su približili čime se sve bavimo radeći na najnaprednijim sustavima upravljanja zračnim prometom, osiguravajući njegovu sigurnost i učinkovitost te ih upoznali s mogućnostima prakse i zaposlenja u našoj kompaniji.

DroneDays 2023

HKZP je kao zlatni partner sudjelovao na dvodnevnom skupu o bespilotnim letjelicama DroneDays, koji je 4. i 5. svibnja 2023. održan na FER-u. Na našem štandu posjetitelji su mogli doznati kako legalno obavljati letačke operacije sustavima bespilotnih zrakoplova u skladu s ograničenjima i zahtjevima europskih propisa. Drugog dana manifestacije naši su predstavnici održali predavanje o AMC Portalu i njegovoj mobilnoj inačici te o budućem razvoju na području bespilotnih zrakoplova.

Vježbe potrage i spašavanja zrakoplova

Terenska vježba potrage i spašavanja zrakoplova „ASAR 2023 – 3“ održana je početkom lipnja 2023. u organizaciji Ravnateljstva civilne zaštite na lokaciji Slatinski Drenovac, a uz brojne sudionike sudjelovao je i HKZP. Ciljevi vježbi bili su provjera usklađenosti operativnog djelovanja sudionika sustava potrage i spašavanja zrakoplova na kopnu i unutarnjim vodama te krizno komuniciranje.

Suradnja sa zagrebačkom zračnom lukom, Croatia Airlinesom i MZLZ-om

Već petu godinu za redom ostvarena je suradnja s Međunarodnom zračnom lukom Zagreb, Croatia Airlines i Hrvatskim ratnim zrakoplovstvom u sklopu procesa osnovnog osposobljavanja. U svrhu proširenja znanja za kontrolore studente organiziran je posjet tim ključnim dijelovima zrakoplovne industrije.

Forum o uporabi zračnog prostora

Na forumu održanom 30. rujna 2023. održali smo edukativne prezentacije iz područja sportsko-rekreativne uporabe zračnog prostora, aktivnosti sustava bespilotnih zrakoplova (UAS), sigurnosti zračnog prometa/prostora te uporabe zračnog prostora. Našim predavačima pridružili su se i predstavnici HACZ-a i Aerokluba „Krila Mirne“.

West

Central

North

8 DOSTOJANSTVEN
RAD I EKONOMSKI
RAST

9 INDUSTRJA,
INOVACIJE I
INFRASTRUKTURA

EKONOMSKA KATEGORIJA

IDENTIFICIRANI RIZICI:

- Upravljanje ekonomskim resursima
 - Upravljanje doprinosom ekonomskim promjenama
 - Svijest o odgovornom utjecaju na lokalnu i nacionalnu ekonomiju
-

CILJ DO 2024.:

- Ostvariti ciljeve kapaciteta iz Plana poslovanja 2020. – 2024. usklađivanjem prognoziranog rasta prometa s povećanjem kapaciteta, omogućiti kapitalna ulaganja i pritom održati troškovnu učinkovitost pružanja usluga.
 - Osnova za to su petogodišnji planovi poslovanja čije se izvršenje kontinuirano provjerava i prati na mjesecnoj razini.
-

Ekonomska vrijednost

Uslijed oporavka zračnog prometa, 2023. je obilježena značajnim povećanjem prometa kroz cijelu poslovnu godinu u odnosu na 2022. Uz ostvareni veći promet, HKZP je ostvario značajno bolji poslovni rezultat nego 2022.

Ciljevi HKZP-a i dalje su ambiciozni – razvoj potrebnih kapaciteta za rast prometa s naglaskom na kontinuiranom ulaganju u modernizaciju sustava i školovanju osoblja, realizaciji strateških investicija i dalnjem poboljšanju učinkovitosti.

U izravno stvorenoj ekonomskoj vrijednosti prihodi od prodaje za pružene usluge korisnicima zračnog prostora iznose 122,7 milijuna EUR, od čega se 94,4 % odnosi na inozemne korisnike. Ostali prihodi sukladno metodologiji isključuju knjigovodstvene kategorije prihoda, poput otpuštanja rezervacija i otpisa potraživanja.

Operativni troškovi obuhvaćaju materijalne troškove za energiju, rezervne dijelove, zakup domaćih i međunarodnih vodova, usluge prijenosa podataka, prijevoz, održavanje opreme, osposobljavanje kontrolorskog osoblja, prava korištenja licenci i radijskih frekvencija, dnevnice za službena putovanja, putne troškove i dr.

Plaće i naknade zaposlenika obuhvaćaju bruto plaće svih zaposlenih s doprinosima iz i na bruto plaće uvećane za ukupno obračunate naknade zaposlenih (uključen dobrovoljni mirovinski fond i isplaćene otpremnine), sukladno Kolektivnom ugovoru.

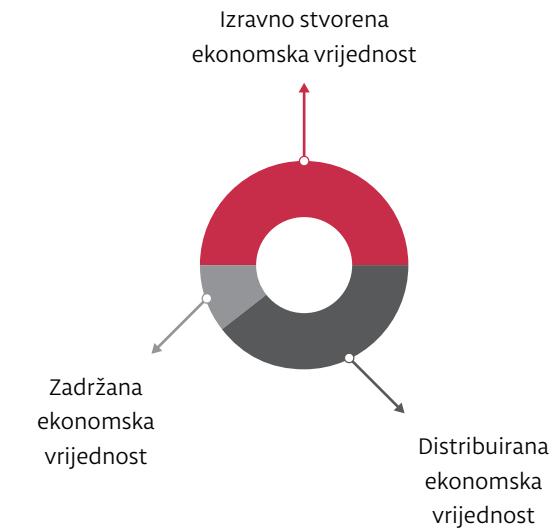
Plaćanja davateljima kapitala odnose se na kamate na neotplaćeni iznos glavnice po realiziranim kreditima sukladno planiranoj dinamici otplate.

Ulaganja u zajednicu odnose se na donacije, sponsorstva i doprinos za turističku zajednicu (dostupno na linku <https://www.crocontrol.hr/info/drustvena-odgovornost/>).

Zadržana ekonomska vrijednost čini razliku između izravno stvorene i distribuirane ekonomske vrijednosti.

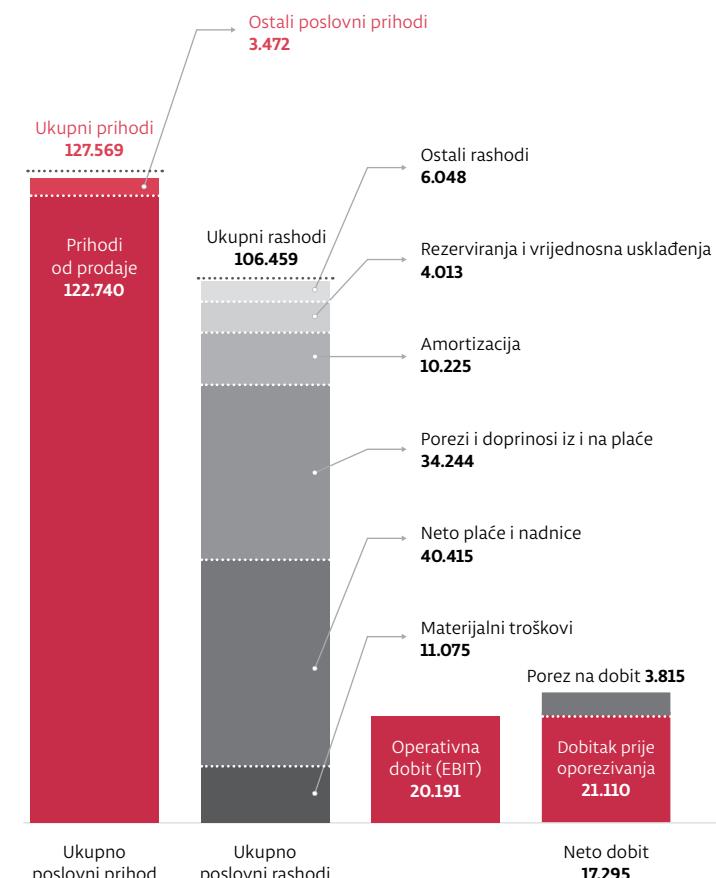
Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost (EUR) u 2023.

Elementi	2022	2023	%-tak promjene 2023./2022.
Izravno stvorena ekonomska vrijednost – Prihodi	130.397.463	126.774.622	-2,8 %
Prihodi od prodaje	127.899.133	122.740.436	-4,0 %
Ostali poslovni prihodi	2.498.330	4.034.187	61,5 %
Distribuirana ekonomska vrijednost	109.433.577	100.283.241	-8,4 %
Operativni troškovi	35.333.551	20.605.192	-41,7 %
Troškovi zaposlenika	61.433.344	74.659.692	21,5 %
Plaćanja davateljima kapitala	394.805	405.023	2,6 %
Uplate u državni proračun	12.062.516	4.393.811	-63,6 %
Ulaganja u zajednicu	209.361	219.522	4,9 %
Zadržana ekonomska vrijednost	20.963.886	26.491.382	26,4 %

Finansijski i ostali pokazatelji poslovanja

Finansijski pokazatelji	2022. ('000 EUR)	2023. ('000 EUR)	%-tak promjene 2023./2022.
Poslovni prihodi	131.004	126.212	-3,66 %
Prihod od prodaje	127.899	122.740	-4,03 %
Poslovni rashodi	107.400	106.021	-1,28 %
Neto plaće i nadnice	33.645	40.415	20,12 %
EBITDA ¹	33.578	30.416	-9,42 %
Neto dobit/(gubitak)	11.881	17.295	45,57 %
Produktivnost (poslovni prihodi po prosj. zaposlenom)	175	165	-5,55 %
Dugotrajna imovina	61.875	66.557	7,57 %
Kratkotrajna imovina	116.454	128.881	10,67 %
Kapital i rezerve	106.114	116.280	9,58 %
Investicije	6.917	13.075	89,02 %
Ostali pokazatelji			
Broj zaposlenih 31.12. ²	758	771	1,72 %
Prosječni broj zaposlenih	748	763	2,01 %
Broj kontrolora zračnog prometa s dozvolama 31.12.	292	292	0,00 %
Prosječni broj sati osposobljavanja po zaposlenom	138	106	-23,19 %
Broj IFR GAT operacija - letova (LDZOTOT)	713.436	814.154	14,12 %
Koeficijent tekuću likvidnosti	3,35	3,83	14,21 %
Koeficijent zaduženosti	0,31	0,25	-19,33 %

¹EBITDA – dobit prije kamata, poreza i amortizacije

²Broj zaposlenih 31.12. uključuje broj privremeno zaposlenih radnika preko agencije za zapošljavanje. Na 31.12. 2023. riječ je o 14 radnika (31.12. 2022. šest radnika)

EU Taksonomija

Kao obveznik Uredbe o EU taksonomiji 2020/852, HKZP objavljuje ključne pokazatelje uspješnosti (prihod, kapitalne troškove – Capex i operativne troškove – Opex). Donošenjem Europskog zelenog plana 2019, Europska unija postavila je smjernice za zelene investicije. Kako bi se postiglo klimatski neutralno gospodarstvo, potrebno je potaknuti privatne investicije u održive, odnosno zelene projekte i gospodarske djelatnosti. U svrhu postizanja europskih klimatskih ciljeva i ciljeva Europskog zelenog plana, donesena je Uredba o EU taksonomiji (EU) 2020/852.

Prema članku 8. navedene Uredbe, HKZP je kao subjekt od javnog interesa i obveznik nefinansijskog izvještavanja prema Direktivi o nefinansijskom izvještavanju obvezan od 1. 1. 2022. izvještavati o svojim okolišno održivim djelatnostima.

Gospodarska aktivnost je taksonomska prihvatljiva ako je uvrštena u delegirane akte Uredbe o taksonomiji, odnosno ako su za nju raspisani tehnički kriteriji provjere, a taksonomski je usklađena ako zadovoljava spomenute tehničke kriterije provjere.

Kao obveznik nefinansijskog izvještavanja, HKZP objavljuje informacije o ključnim pokazateljima uspješnosti svojih taksonomski prihvatljivih, taksonomski usklađenih i taksonomski neprihvatljivih gospodarskih djelatnosti, kako je propisano u Uredbi o EU taksonomiji i Delegiranom uredbom o objavama 2021/2178.

Kako bi utvrdila smatra li se neka gospodarska djelatnost prihvatljiva, radna skupina za nefinansijsko izvještavanje provela je analizu na dvije razine:

- ④ gospodarska djelatnost provodi se na razini Društva
- ④ gospodarska aktivnost nalazi se u aneksima delegiranih uredbi Uredbe o EU taksonomiji.

Analizom je zaključeno kako se u 2023. niti jedna djelatnost Društva ne nalazi na popisu objavljenih delegiranih akata, te je primarna djelatnost poduzeća taksonomska neprihvatljiva.

U nadopunama klimatskog delegiranog akta iz lipnja 2023. među taksonomska prihvatljiva aktivnosti uvrštene su djelatnosti povezane sa zrakoplovstvom, međutim djelatnosti HKZP-a nisu na popisu te se stoga i dalje smatraju taksonomska neprihvatljivima.

Tablični prikazi taksonomskih ključnih pokazatelja (CapEx, OpEx i prihod) navedeni su u Dodatku 1.

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Ključni pokazatelji uspješnosti za utvrđene gospodarske djelatnosti izračunati su i objavljeni u skladu s Delegiranim uredbom o objavama (EU) 2021/2178. Budući da zrakoplovstvo još nije jedan od sektora obuhvaćenih delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 10., stavkom 3. Uredbe (EU) 2020/852 udio taksonomske prihvatljivih ekonomskih djelatnosti u prometu, kapitalnim troškovima i operativnim troškovima bio je 0 % u finansijskoj godini 2023.

Međunarodna suradnja

HKZP je uključen u razvoj evropskog zračnog prostora kroz sudjelovanje zaposlenika u međunarodnim projektima i aktivnostima brojnih međunarodnih organizacija i udruženja.

ICAO

Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo, čija je RH članica od 1992., specijalizirana je agencija Ujedinjenih naroda koja utvrđuje standarde i preporučenu praksu u cilju povećanja sigurnosti zrakoplovstva.

Eurocontrol

Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe trenutno ima 41 državu članicu, a RH je članica od 1997.

NATO

Vezano uz članstvo RH u NATO-u od 2009, HKZP ima dobru suradnju s operativnim tijelima u području kontrole zračnog prometa, s naglaskom na zajedničkom fleksibilnom korištenju zračnog prostora u nadležnosti HKZP-a.

FAB CE

Funkcionalni blok zračnog prostora središnje Europe zajednička je inicijativa Hrvatske, Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Češke, Slovačke, Slovenije i njihovih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi potpisana 5. svibnja 2011. Uspostava FAB-ova obveza je koja proizlazi iz međudržavnog ugovora temeljem regulative Jedinstvenog evropskog neba u cilju povećanja sigurnosti zračnog prometa, smanjenja kašnjenja i troškova korisnicima zračnog prostora te zaštite okoliša.

COOPANS

Međunarodno udruženje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi iz Hrvatske, Irске, Švedske, Danske, Austrije i Portugala osnovano je s ciljem zajedničkog razvoja, nadogradnje i harmonizacije sustava za upravljanje zračnim prometom. HKZP je postao punopravni član 2011.

A6

Potpisom Memoranduma o suradnji, COOPANS godine 2015. pristupa Udruženju A6 koje okuplja pružatelje usluga iz Francuske, Španjolske, Italije, Njemačke, Velike Britanije, Poljske te konzorcija B4, vezano uz aktivnosti Upravitelja uvođenja SESAR-a (SDM-a) i programa SESAR 2020.

Gate One

Suradnja koja okuplja 13 pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, grupirana je u 3 funkcionalna bloka zračnog prostora pod nazivom Gate One (FAB CE, Baltic FAB, Danube FAB) i 2 FIR-a izvan EU-a (Beograd i Skopje), u cilju promicanja učinkovitosti upravljanja zračnim prometom na europskoj razini, jačanja suradnje te snažnijeg i bolje koordiniranog zastupanja država u europskim procesima odlučivanja. HKZP je jedan od osnivača ove suradnje.

CANSO

Interesno udruženje civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi osnovano je 1996. s ciljem stvaranja vrijednosti za svoje članove, zastupanja interesa industrije te poticanja razvoja industrije na globalnoj i regionalnoj razini. HKZP djeluje unutar CANSO-a Europa u radu raznih odbora.

CINEA

Izvršna agencija za klimu, okoliš i infrastrukturu naslijedila je 1. travnja 2021. Izvršnu agenciju za inovacije i mreže (INEA). CINEA provodi dijelove EU-ovih programa financiranja za promet, energetiku i klimatsku politiku.

SESAR

Program istraživanja i razvoja u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog evropskog neba tehnološki je dio SES inicijative, a inicirala ga je Evropska komisija. S ciljem upravljanja razvojnom fazom SESAR-a, Evropska unija je 2007. osnovala Zajedničko poduzeće za SESAR (SJU) kao javno-privatno partnerstvo čije su članice Evropska komisija, Eurocontrol i zrakoplovni sektor, uključujući pružatelje usluga u zračnoj plovidbi. COOPANS konzorcij je 2016. postao punopravni član SJU, a njegovi članovi, pa tako i HKZP, ušli su u program industrijskih istraživanja i demonstracija SESAR 2020.

Krajem 2021. pokrenuto je **Zajedničko poduzeće SESAR 3** (SESAR 3 JU) koje zamjenjuje svog prethodnika. Također, HKZP u okviru COOPANS-a aktivno sudjeluje u njegovom radu. Za implementaciju zajedničkih projekata namijenjenih poboljšanju učinkovitosti ATM sustava, Europska komisija je 2014. uspostavila funkciju SDM-a, u kojem sudjeluju zračni prijevoznici, operatori zračnih luka i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi. HKZP je krajem 2014. kroz COOPANS postao član upravljačkog konzorcija koji obavlja funkciju SDM-a, odnosno konzorcija za uvođenje SESAR-a.

SESAR 3

Od 1. lipnja 2022. Partnerstvo za uvođenje SESAR-a i infrastrukturu (SESAR Deployment & Infrastructure Partnership – SDIP) preuzele je ulogu SDM-a, a time i koordinatora Okvirnog partnerskog ugovora, nakon službenog imenovanja od strane Europske komisije. Osnovna razlika je uključivanje Eurokontrola-Upravitelja mreže kao četvrte grupacije. Zadaće SDM-a se novim imenovanjem nisu promijenile. One se u prvom redu odnose na ispunjavanje CP1 regulative te održavanja i provođenja Programa uvođenja SESAR-a.

Projekti sufinancirani iz EU fondova

HKZP sudjeluje u brojnim projektima koje sufinancira EU, pa je u razdoblju od 2014. do 2023. iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) povukao značajna sredstva kao potporu za svoje razvojne projekte. Radi se o ukupnoj vrijednosti od 52 milijuna eura uz sufinanciranje do najviše 34,5 milijuna eura (u prosjeku 66 %).

CEF je ključan finansijski instrument EU-a kojemu je glavni cilj pružanje finansijske pomoći za projekte razvoja transeuropskih mreža u području prometa, energetike i digitalnih usluga.

HKZP je u najvećem dijelu projekata sudjelovao u suradnji s inozemnim partnerima ili putem zajedničkih prijava koordiniranih od strane SDM-a ili direktno prijavama INEA-i. Cilj realizacije tih projekata je praćenje i primjena najsvremenijih tehnoloških trendova, što se prvenstveno odnosi na stalnu i intenzivnu modernizaciju glavnog sustava za upravljanje zračnim prometom.

Od ukupno 19 sufinanciranih projekata, 16 ih je završeno. Aktivni su još projekti Provedba usklađenog rješenja upravljanja informacijskim sustavima (SWIM Yellow) kod članova COOPANS-a i opće usklađivanje sa Zajedničkim pilot-projektom, ASM SWIM i EXODUS. Proračun HKZP-ovog dijela unutar tih projekta iznosi 23,5 milijuna eura.

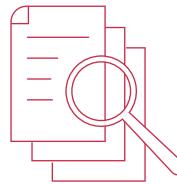
HKZP sudjeluje još i u dva istraživačko-razvojna projekta sufinancirana putem programa Obzor Europa. To su projekti ISLAND i ATC TBO, a HKZP-ov udio u njima iznosi 320 tisuća eura uz sufinanciranje od 70 %.

Sufinancira
Europska unija

Projekti u 2023.

HKZP je u 2023. proveo investicijske aktivnosti u cilju proširenja kapaciteta i povećanja sigurnosti zračnog prometa, a koje su vidljive u donjoj tablici.

Naziv projekta	Iznos u 000 EUR
Nadogradnja grupe sustava za upravljanje zračnim prometom	777
Nadogradnja glavnog sustava za upravljanje zračnim prometom TopSky	2.865
Modernizacija mrežne i telekomunikacijske infrastrukture	873
Modernizacija sustava govornih komunikacija	477
Modernizacija sustava podatkovnih komunikacija	855
Izgradnja mreže radio-navigacijskih sustava radiodaljinomjera (DME)	44
Izgradnja nacionalnog sustava multilateracije (WAM)	2.614
Izgradnja automatskih sustava za meteorološko motrenje (AWOS)	531
Projekti rekonstrukcije građevina i infrastrukture	665
Projekti modernizacije energetskih i klimatizacijskih sustava	965
Modernizacija poslovnih informacijskih sustava	121
Modernizacija upravljanja zrakoplovnim informacijama	99
Unapređenje sigurnosti i zaštite objekata	119
Uspostava jedinstvenog nadzora i upravljanja tehničkim sustavima i uređajima	60
Unapređenje fleksibilnog korištenja zračnog prostora	83
Izgradnja i opremanje višenamjenskog centra u Zadru	168
Ostala investicijska ulaganja i pojedinačna nabava	1.759
Ukupno	13.074

Nadogradnja glavnog sustava za upravljanje zračnim prometom

Ovim projektom obuhvaćene su redovne zajedničke nadogradnje sustava TopSky u svrhu implementacije operativnih i tehničkih zahtjeva uskladištenih za sve članove Udruženja COOPANS radi osiguranja modernog sustava za kontrolu zračnog prometa.

Modernizacija sustava govornih komunikacija

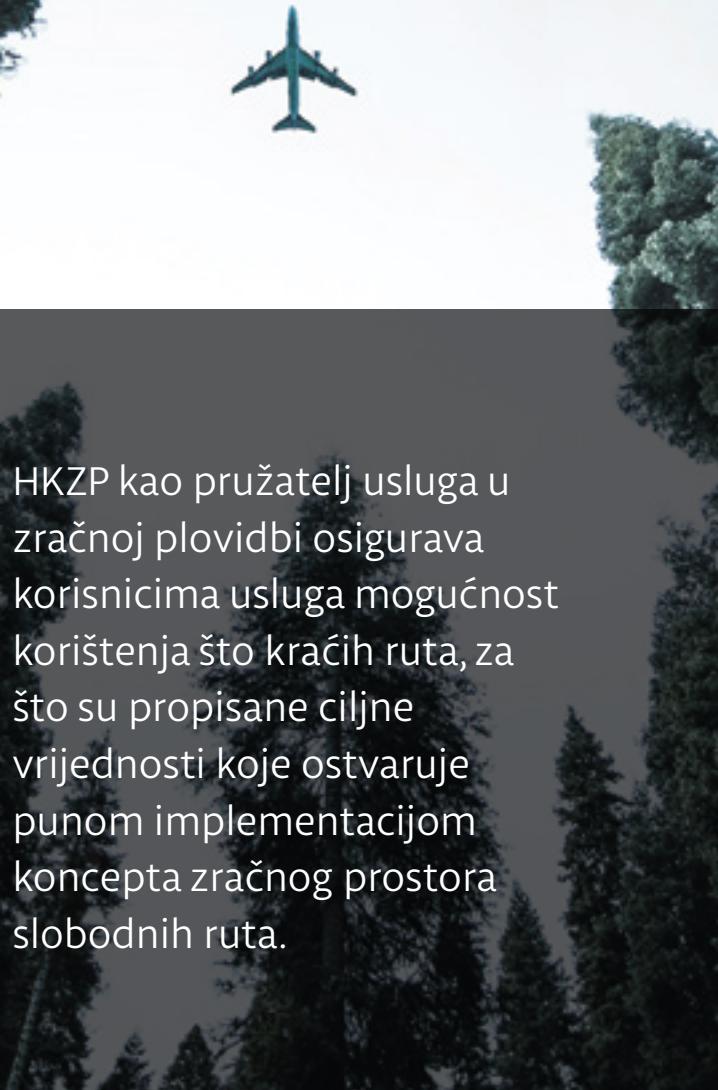
Tim projektom zamjenjeni su postojeći sustavi za operativno snimanje i reprodukciju govora (VRRS) na lokacijama Zagreb, Pula, Zadar, Split i Dubrovnik radi ispunjavanja operativnih zahtjeva interoperabilnosti novog VRRS sustava na VoIP sučelja.

Izgradnja nacionalnog sustava multilateracije (WAM)

U cilju pokrivanja dijelova zračnog prostora koji su zbog konfiguracije terena u radarskoj sjeni te kako bi se podignula raspoloživost pojedinih operativnih volumena, pokrenut je projekt izgradnje nacionalnog sustava multilateracije (WAM). Dodatno, WAM sustavom će se u bliskoj budućnosti omogućiti nesmetana modernizacija radarskih sustava na postajama Kozjak i Psunj zbog privremenog gašenja radara tijekom radova, pa će se i dalje osigurati kvalitetna usluga nadzora zračnog prometa bez potrebe za povećanjem norme razdvajanja ili uvođenja mjera kašnjenja zračnoklopa.

HKZP kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi osigurava korisnicima uslužnu mogućnost korištenja što kraćih ruta, za što su propisane ciljne vrijednosti koje ostvaruje punom implementacijom koncepta zračnog prostora slobodnih ruta.

OKOLIŠNA KATEGORIJA

IDENTIFICIRANI RIZICI:

- Upravljanje i očuvanje prirodnih resursa
- Upravljanje doprinosom klimatskim promjenama
- Svest o odgovornom utjecaju na okoliš

CILJ DO 2024.:

- Osigurati vođenje zračnog prometa u cilju poboljšanja učinkovitosti ruta. Budući da je HKZP napravio planove za osiguravanje kapaciteta, čime će se smanjiti izmijene ruta koje negativno utječu na cilj zaštite okoliša, cilj je jednak referentnim vrijednostima Upravitelja mreže.

KLJUČNI POKAZATELJI:

- Smanjenje emisija stakleničkih plinova
- Praćenje uštede emisija putem slobodnih ruta
- Potrošnja električne energije

Održivo upravljanje okolišem

Prema procjeni Eurocontrola, utjecaj aktivnosti pružatelja usluga na planiranje i osiguranje učinkovite organizacije zračnog prostora iznosi oko 6 % u ukupnom izgaranju goriva u duljini planirane rute. Dizajn zračnog prostora i način rada zrakoplova će uz primjenu novih tehnologija u budućnosti najviše pridonijeti zaštiti okoliša i kontroli štetnih emisija.

Put prema potpunoj dekarbonizaciji zrakoplovne industrije

Zrakoplovstvo je odgovorno za 3,5 % aktivnosti koje pokreću klimatske promjene stoga svi dionici trebaju dati doprinos održivom zrakoplovstvu. U ostvarenju ambicioznog cilja klimatske neutralnosti do 2050., EU treba poduzeti niz aktivnosti za osiguranje potpune dekarbonizacije zračnog prometa te se i zrakoplovna industrija obvezala smanjiti utjecaj na okoliš.

U okviru zajedničkog programa EASA-e i Eurocontrola, predstavnici HKZP članovi su radne skupine čiji je zadatak izraditi rješenja za veću transparentnost pružatelja usluga u izvještavanju o svom utjecaju na okoliš. Također, predstavnici HKZP-a sudjeluju i u radnoj skupini ICAO-a koja se bavi ekološkim pitanjima vezanim uz zračne luke i operacije zrakoplova u njihovoj blizini kako bi se poboljšale politike zaštite okoliša.

Sustavi i politike

Politika upravljanja okolišem definirana je prilikom uvođenja sustava upravljanja okolišem prema normi ISO 14001:2015 sukladno prirodi, opsegu i utjecaju djelatnosti, proizvoda ili usluga HKZP-a na okoliš.

Ta politika postavlja osnovna načela i potvrđuje opredjeljenje HKZP-a za konstantnu brigu o okolišu, a s njome moraju biti upoznati svi zaposlenici i vanjski izvođači radova. Težište aktivnosti stavljeno je na uklanjanje nesukladnosti koje se

javljaju u sustavu upravljanja okolišem, a prioritet je stalno prepoznavanje i upravljanje rizicima i prilikama za poboljšanje te stalni nadzor svih radnih aktivnosti.

U realizaciji ciljeva okoliša u HKZP-u sudjeluju svi zaposlenici, svatko u okviru svojih radnih aktivnosti i prihvativom utjecaju radnih procesa na okoliš.

Ciljevi zaštite okoliša HKZP-a definirani su ovisno o:

- usklađenosti sa zakonskim i drugim zahtjevima vezanim uz zaštitu okoliša
- očuvanju i racionalnom korištenju prirodnih resursa (električna energija, voda i gorivo)
- razvijanju svijesti o odgovornom utjecaju na okoliš
- prevenciji onečišćenja kao temeljnog pristupa u upravljanju aspektima okoliša
- osiguravanju uvjeta za odvojeno prikupljanje otpada
- uvježbanosti zaposlenika u slučaju izvanrednih situacija
- potrebi stalnog poboljšanja sustava upravljanja okolišem
- kontinuiranoj brzi o sprečavanju onečišćenja
- izboru dobavljača prema zahtjevima zaštite okoliša
- upravljanju doprinosom HKZP-a klimatskim promjenama.

Interne procjene okoliša se unazad četiri godine provode u sklopu sveobuhvatnih internih procjena sustava upravljanja kvalitetom, okolišem i zaštitom na radu.

U 2023. su prema planu održane interne procjene u JPAK-ima Dubrovnik, Osijek, Zagreb/Lučko i sjedištu HKZP-a.

Upravljanje utjecajem na okoliš

Provedbenom uredbom (EU) 2019/317 definiran je okoliš kao jedan od ključnih područja performansi za usluge u zračnoj plovidbi. Uredbom se definira učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju (KEA) i ključni pokazatelj performansi (KPI) u području okoliša, a posebnom odlukom Komisije definirane su ciljne vrijednosti.

Glavni ekološki kriteriji utjecaja zračnog prometa na okoliš jesu buka zrakoplova i emisija štetnih plinova iz motora zrakoplova, međutim HKZP ne generira nijedan od njih.

HKZP izravno utječe na okoliš kroz sustave za komunikaciju, navigaciju i nadzor zračnog prometa, bukom koja može nastati radom uređaja, strojeva i centralnog klimatizacijskog sustava, korištenjem obnovljivih izvora energije i racionalnom potrošnjom prirodnih resursa (električne energije, vode i goriva za pogon opreme) te stvaranjem otpada.

HKZP neizravno utječe na okoliš optimizacijom zračnog prostora i mrežom zračnih puteva.

Smanjenje razine EM zračenja

Sukladno Pravilniku o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN 146/14, 31/19), HKZP provodi periodička mjerena razina elektromagnetskih polja na postojećim izvorima (trenutno 98 izvora). Svako postavljanje novih izvora navigacijskih, komunikacijskih i radarskih sustava i uređaja, obavlja se uz prethodno izdanu suglasnost Ministarstva zdravstva. Svi izvori upisuju se u registar izvora Ministarstva zdravstva, dok HKZP vodi i redovno ažurira internu bazu podataka.

Temeljem rezultata mjerena Ministerstvo zdravstva izdaje odobrenja za uporabu stacionarnih izvora elektromagnetskog polja. Od uvođenja mjerena EM polja u 2015. u HKZP-u nije utvrđeno prekoračenje dozvoljene razine zračenja niti na jednom izvoru zračenja.

Optimizacija zračnog prostora i mreže zračnih puteva

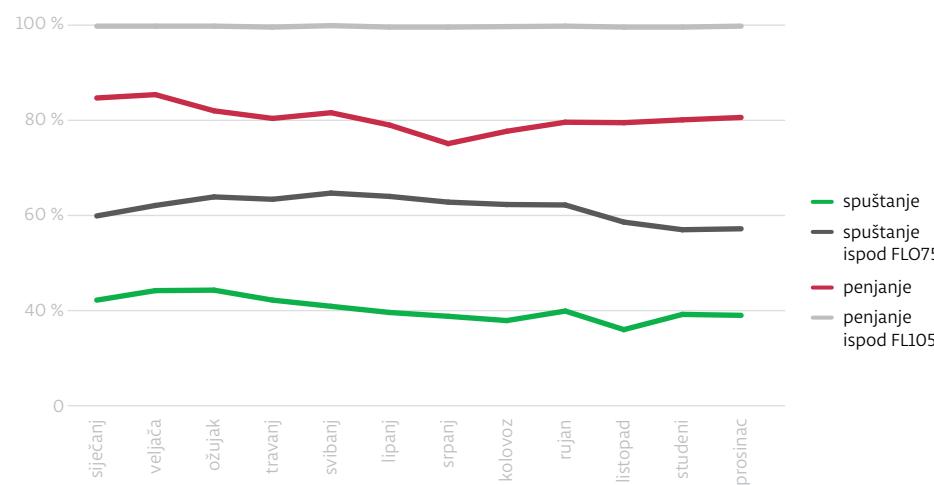
U 2023. je nastavljena implementacija PBN koncepta u cilju povezivanja gornjeg zračnog prostora na mrežu novih prilazno-odlaznih ruta za prostornu navigaciju u donjem zračnom prostoru te njihovo povezivanje na objavljene procedure prilaza. PBN predstavlja značajnu promjenu jer inicira prijelaz s navigacije koja se temelji na određenim navigacijskim senzorima na navigaciju prema letnim sposobnostima zrakoplova.

PBN koncept podrazumijeva i komplementarne promjene kao što su neprekidno spuštanje (CDO) koje su također provedene u okviru implementacije. Poboljšana efikasnost vertikalnog leta tijekom penjanja (CCO) i spuštanja (CDO) zrakoplova može uštedjeti značajne količine goriva i CO₂ te također smanjiti razinu buke u blizini zračnih luka.

Za praćenje indikatora neprekidnog penjanja i spuštanja PRU je razvio posebnu metodologiju koja je opisana na internet stranicama na kojima se mogu naći i rezultati mjerjenja za pojedini aerodrom (slika niže), a PRU proračunava i rast prometa i CO₂ za sve odlazne letove.

Očekivani dobici, uz optimizaciju prometnih tokova i smanjenje emisije ispušnih plinova, uključuju smanjenje troškova zrakoplovnih kompanija i opterećenja prilaznih kontrolora te povećanje predvidivosti letnih operacija.

Postotak letova koji provode CCO/CDO na aerodromu Zagreb (LDZA)

Ublažavanje emisije stakleničkih plinova

Imajući na umu utjecaj odvijanja zračnog prometa na okoliš, HKZP u okviru primjenjive regulative kontinuirano prati i ažurira postupke iz područja upravljanja zračnim prometom kroz dva značajna aspekta okoliša – buku zrakoplova i optimizaciju zračnog prostora i mreže zračnih puteva.

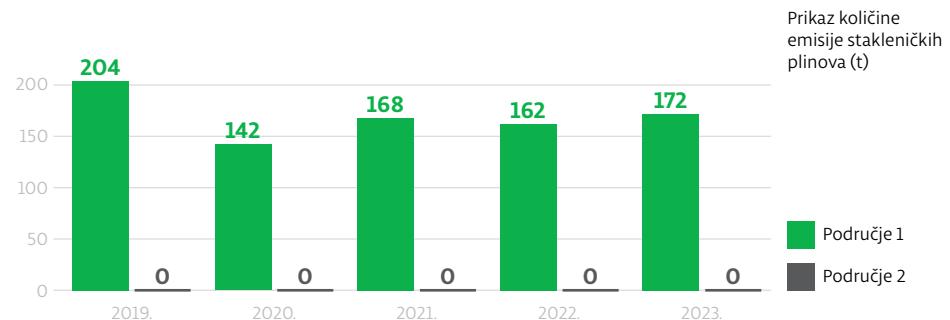
Oblikovanjem dolaznih i odlaznih letnih procedura uz omogućavanje neprekinutih operacija spuštanja, HKZP indirektno pridonosi mogućnosti postizanja optimalnih performansi zrakoplova u odnosu na kontrolu štetnih učinaka na okoliš u dolaznoj i odlaznoj fazi leta.

HKZP mora korisnicima usluga osigurati mogućnost korištenja što kraćih ruta, za što su propisane ciljne vrijednosti koje ostvaruje punom implementacijom koncepta zračnog prostora slobodnih ruta.

Najvažnija inicijativa koju je HKZP proveo kako bi omogućio optimalno korištenje zračnog prostora svakako je implementacija zračnog prostora slobodnih ruta (FRA) u kojoj sudjeluje sedam partnera u bližem i daljem susjedstvu.

Inicijativa jedinstvenog europskog neba usmjerena je na okrugnjivanje zračnog prostora slobodnih ruta na što širem području s ciljem optimizacije korištenja prostora i smanjenja emisija odnosno štetnog utjecaja na okoliš. Nakon pridruživanja Sjeverne Makedonije i Albanije SECSI FRA (South East Common Sky Initiative Free Route Airspace), te spajanja s talijanskim zračnim prostorom slobodnih rut (FRAIT), u planu je i spajanje s mađarskim zračnim prostorom. Navedeno potvrđuje usmjerenost pružatelja usluga na daljnju optimizaciju zračnog prostora sa svrhom stvaranja benefita za korisnike.

Emisije od energenata (tCO₂e)

Provedena je i simulacija prometa na rutnoj mreži prije i poslije uvođenja SECSI FRA, a temeljem usporedbi izračunate su potencijalne uštede po letu:

Mjerena ušteda sukladno definiranim parametrima interno se provode četiri puta godišnje. U 2023. izrađene su analize mogućih ušteda emisija (simulacije) CO₂ i NO_x za odabrane datume i to 20.1., 14.4., 25.8. te 15.12. korištenjem Eurocontrolovog alata za postoperativne analize Network Strategic Tool (NEST).

U okviru Plana performansi (2019. – 2024.), cilj u području okoliša postavljen je na ključni indikator učinkovitosti horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju – KEA. Ta mjera izražava se kroz postotak ostatka do idealne putanje udaljenosti velike kružnice.

Za 2023. predložena ciljna vrijednost postavljena je na 1,46 %, što je zapravo vrijednost koja predstavlja neučinkovitost dobivenu usporedbom duljine rutnog dijela stvarne putanje izvedene iz podataka dobivenih nadzorom i postignute udaljenosti u lokalnom zračnom prostoru.

Izračun ovog indikatora provodi PRU te ga i objavljuje na svojim stranicama, a za 2023. iznosi 1,57 %, što je nešto više od predložene ciljne vrijednosti. Iako cilj nije dostignut, neučinkovitost do idealne putanje i dalje je prihvatljiva uzimajući u obzir okolnosti visokog rasta prometa i opterećenja na kapacitete sektora OKZP-a Zagreb u sezoni.

Direktne emisije štetnih plinova potječe od upotrebe energenata za vlastite potrebe prijevoza (pogon službenih automobila, službena putovanja, terenski rad itd.), pogon agregata koji su pomoći izvor napajanja električnom energijom i pogon strojeva za gospodarsko održavanje lokacija.

Praćenje potrošnje energenata iz neobnovljivih izvora uvedeno je početkom 2018. kako bi se kvantificirani podaci i pratila statistika direktnih emisija stakleničkih plinova (Scope 1). Stoga je 2018. postavljena kao bazna godina za usporedbu s 2019. i nadalje s idućim razdobljima izvještavanja.

Izračun je dobiven pomoći standarda GHG Protocol Corporate kojeg su razvili The World Resources Institute (WRI) i The World Business Council on Sustainable Development (WBCSD) u skladu sa smjernicama IPCC 2006 Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories.

Doprinos Službe zrakoplovne meteorologije smanjenju emisija CO₂

Grmljavinske oluje ljeti iznad Hrvatske nisu neuobičajena pojava, no ove godine su se u mjesecu srpnju u više navrata poklopili svi potrebni uvjeti za nastanak vrlo intenzivnih i opasnih oluja.

Rekordna superćelija 13. srpnja 2023. „za dlaku“ je promašila Zagreb, ali šest dana kasnije nije bilo te sreće. Tog se jutra na granici Švicarske i Italije stvorio linijski mezoskalni konvektivni sustav koji je u Sloveniji zbog povoljnih uvjeta ojačao da bi oko 16 sati stigao do Zagreba. Takvi linijski konvektivni sustavi (poznati i kao squall linije) obično su praćeni vrlo jakim udarima vjetra, a taj je zbog povoljnih uvjeta imao posebno jake udare.

Posljedice su tri izgubljena života (dva u Zagrebu i jedan u Slavoniji), preko 100 ozljeđenih i ogromna šteta nastala zbog vjetra, a u nekim dijelovima grada i od bujičnih poplava. Na zagrebačkom aerodromu najveća zabilježena brzina vjetra bila je 62 čvora (114,8 km/h), a tuča na području Karlovca bila je promjera 9-13 cm. Istru je 21. srpnja u popodnevnim satima poharao sličan olujni sustav s ekstremnim udarima vjetra.

Brojne grmljavinske oluje u vrlo kratkom razdoblju duž gotovo cijele Europe imale su značajan utjecaj na zračni promet, posebice u središnjoj Europi. Stoga je pravodobna meteorološka prognoza ključna u ostvarenju planiranog protoka zračnog prometa nad Europom.

Za Upravitelja mreže u Eurocontrolu od svibnja do listopada izrađuje se posebna prognoza za grmljavinske aktivnosti. Prognostičari 24 zemlje pružatelja MET usluga pod okriljem EUMETNET-a istodobno izrađuju zajedničku prognozu za tekući i sljedeći dan. Dodatno, nekoliko HKZP-ovih prognostičara sudjeluje u ulozi vodećeg prognostičara koji u ime svih pregledava usklađivanja, izdaje prognoze, vodi komunikaciju prema Upravitelju mreže i predstavlja prognoze na zajed-

ničkim koordinacijama. Većinu vremena vodeći prognostičar radi dislocirano iz prognostičkog ureda pojedine zemlje, a u mjesecima vršnog prometa ponekad i u Eurocontrolovoju operativnoj dvorani u Bruxellesu gdje svojom prisutnošću dodatno pojačava komunikaciju s operativnim osobljem u Operativnom centru upravitelja mreže.

Svakodnevna suradnja meteorološke službe i službi kontrole zračnog prometa važna je radi sigurnosti letenja i smanjenja kašnjenja u prometu. Boljom regulacijom prometa u uvjetima vremenskih neprilika i sve izraženijih klimatskih promjena utječe se na ekonomski uštede i posljedično na smanjenje emisija CO₂.

Uvježbanost zaposlenika u slučaju izvanrednih situacija

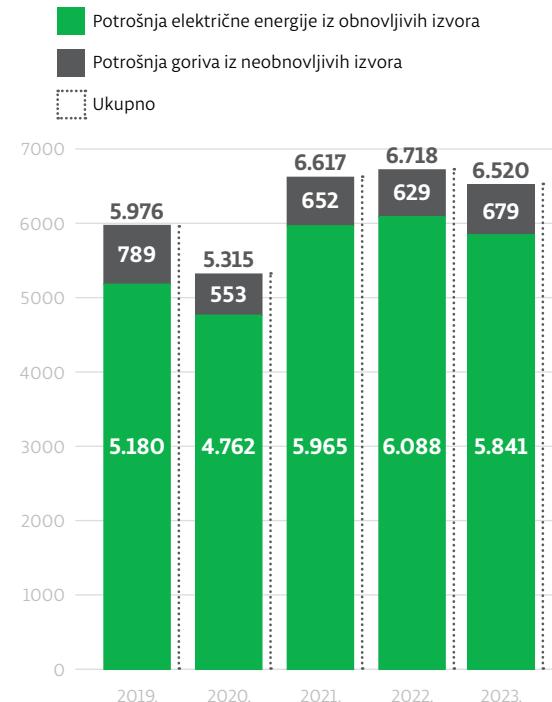
U 2023. održane su vježbe pripravnosti i odziva na hitne situacije u okolišu s ciljem osposobljavanja zaposlenika za postupanje u izvanrednim i hitnim situacijama na lokacijama Dubrovnik, Osijek, Pula, Rijeka i Lošinj. Tom prilikom simulirano je curenje manje količine akumulatorske kiseline ili goriva iz agregata te motornog ulja iz automobila.

Pokazatelji uspješnosti upravljanja energijom i ulaganje u obnovljive izvore

HKZP vodi stalnu brigu o okolišu i kroz racionalno korištenje energetika i poboljšanje upravljanja električnom energijom. HKZP od prosinca 2017. kupuje električnu energiju HEP ZelEn. Riječ je o zelenoj energiji dobivenoj isključivo iz obnovljivih izvora. Na operativne potrošače otpada 40 % potrošnje električne energije, 30 % na sustav klimatizacije, a 5 % na potrošnju restorana. Potrošnja administrativnih prostora je oko 25 %.

Ukupna potrošnja energije (MWh)

U sjedištu HKZP-a u funkciji je sustav dizalica topline vezanih uz bunare. Sustav je povoljniji što se tiče utroška električne energije jer kao kondenzatorsku stranu (ljeti) koristi rashladnu toplinu bunarske vode (14°C , veći dio godine), uz veće iskorištenje i povoljniji ESEER. Očekuju se i nadalje dodatne uštede električne energije odnosno više rashladne energije uz manje električne energije, čime su ostvarene mogućnosti za dodavanje novih sustava potrošača.

Fotonaponska centrala

HKZP je jedan od prvih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u Europi koji je za poslovne potrebe primijenio obnovljive izvore energije snage 345 kW. Projekt „Sunčana elektrana HKZP-a“ realiziran je na lokaciji u Velikoj Gorici 2015., a proizvodnja se redovito prati i ažurira na mješevnoj razini.

Proizvodnja sunčane elektrane (MWh)

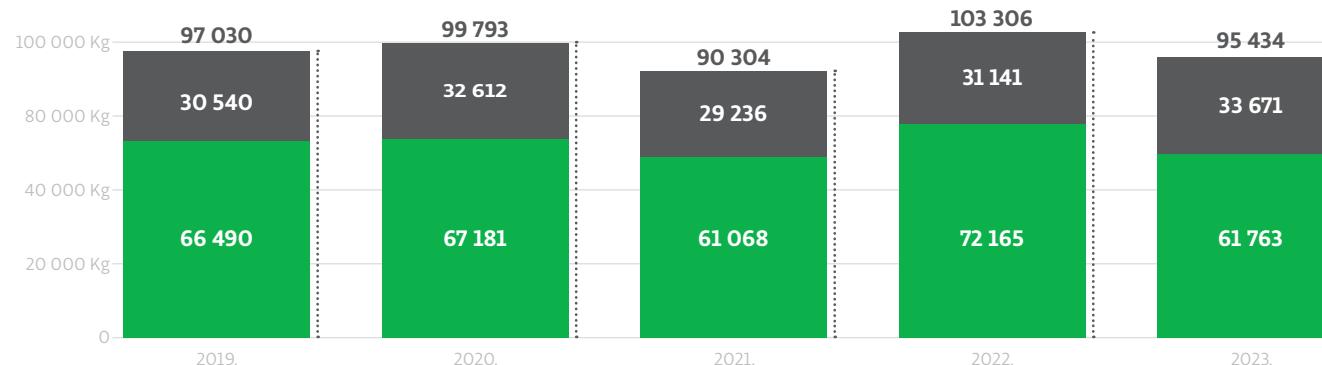
U 2023. sunčana elektrana proizvela je 285 MWh električne energije, najviše u lipnju.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Proizvedena električna energija	314	88	322	310	285

Potrošnja vode (MI)

HKZP vodu dobiva iz sustava javne vodoopskrbe. Potrošnja vode unutar kompanije odnosi se uglavnom na vodu za piće i sanitarnu vodu. Odvodnja vode riješena je sustavom interne odvodnje koja vodi do sustava javne odvodnje.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Potrošnja vode	10,81	8,38	11,26	16,27	11,47
Ispust vode	10,81	8,38	11,26	16,27	11,47

EMS edukacija

U HKZP-u je organiziran osnovni e-modul „Sustav upravljanja okolišem“ s provjerom znanja u cilju osposobljavanja zaposlenika koje se provodi najmanje jednom u pet godina ili ranije ukoliko je došlo do bitnih izmjena u sustavu.

Promjene zakonske regulative konstantno se prate i ažuriraju kroz dokumentaciju i na koordinacijskim sastancima, a po potrebi se osnivaju timovi koji provode usklađenja sa zakonskom regulativom.

Gospodarenje otpadom

S otpadom se postupa poštujući osnovna načela i primjenjujući red prvenstva gospodarenja otpadom. Uz komunalni otpad prikupljaju se, odvajaju i ekološki zbrinjavaju neopasni i opasni otpad. Gospodarenje otpadom i praćenje generiranja opasnog otpada značajan je aspekt HKZP-a koji se kontinuirano prati i ažurira.

Ugovorni sakupljač otpada prikuplja neklorirana motorna, strojna i maziva ulja na bazi mineraла te ih predaje ovlaštenom koncesionaru za uporabu, a koji ih potom obrađuje kao odgovarajući energetski postrojenje. U 2023. iskorišteno je 0,585 t. Ujedno je taj ugovorni sakupljač otpada predao biorazgradivi otpad iz restorana u biotoplinsko postrojenje na daljnju upotrebu energenta za proizvodnju energije. U 2023. iskorišteno je 29 t.

U 2023. proizvedeno je ukupno 61.7 t neopasnog i 33.6 t opasnog otpada na svim lokacijama HKZP-a.

Podaci su dobiveni internom evidencijom Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša koja se bilježi u sustavu gospodarenja otpadom RH.

DRUŠTVENA KATEGORIJA

IDENTIFICIRANI RIZICI:

- Upravljanje i ulaganje u ljudske resurse
- Upravljanje doprinosom HKZP-a društvenim promjenama
- Razvoj svijesti HKZP-a o odgovornom utjecaju na društvo

CILJ DO 2024.:

- Održavati i razvijati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Nadalje, osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

NAJVEĆI UTJECAJ NA GLOBALNE CILJEVE ODRŽIVOG RAZVOJA:

- Struktura zaposlenika prema spolu, vrsti zaposlenja (ugovor na određeno/neodređeno)
- Osposobljavanje zaposlenika

Znanje, stručnost i iskustvo

Znanje, stručnost i iskustvo zaposlenika najveća su vrijednost HKZP-a te su stoga osposobljavanje, komunikacija i timski rad u sigurnim radnim uvjetima visoko na listi prioriteta. Zaposlenicima je omogućeno kontinuirano obrazovanje i razvoj te se mogu educirati i nakon završenog formalnog obrazovanja, bilo na radnom mjestu ili izvan njega pohađanjem različitih seminara, kongresa, savjetovanja i raznovrsnih tečajeva.

HKZP je na dan 31.12.2023. imao 771 zaposlenika, od toga 550 muškaraca i 221 ženu. Od ukupnog broja, na određeno vrijeme zaposleno ih je 32. Preko agencije za privremeno ustupanje radnika angažirano je 14 radnika. U 2023. zaposleno je 25 novih radnika, a 20 ih je otišlo iz kompanije, od čega je 9 umirovljeno, 2 su otkazala ugovor o radu, 4 je otišlo zbog isteka ugovora na određeno vrijeme, 4 otišlo sporazumno kod drugog poslodavca, a 1 radnik je preminuo.

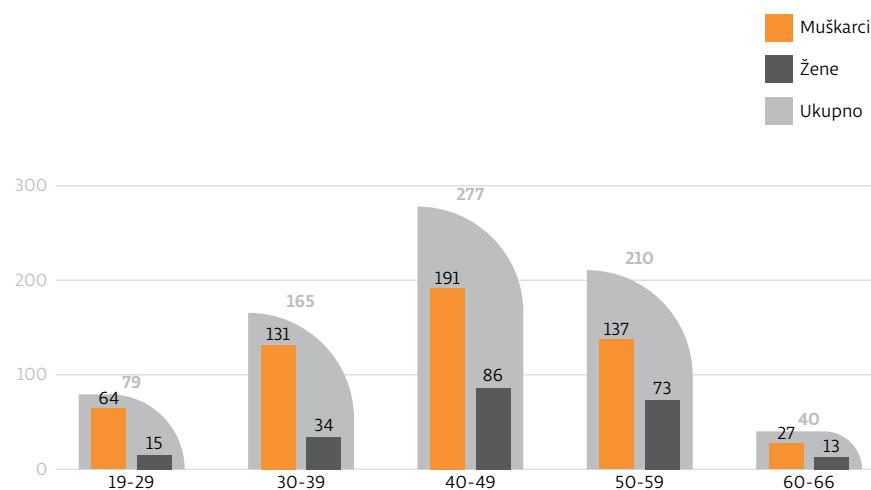
Broj zaposlenih po sektorima na dan 31.12.2023.

Organizacijska jedinica	Ukupan broj	Muškarci	Žene
Ured direktora, ostali uredi pri Uredu direktora	83	60	23
Sektor prilaznih i aerodromskih kontrola zračnog prometa	265	213	52
Sektor upravljanja zračnim prometom	200	143	59
Sektor korporativnih funkcija Društva	77	28	49
Sektor tehničkih usluga i infrastrukture	86	80	6
Sektor zrakoplovne meteorologije i zrakoplovnog informiranja	52	22	30
Sektor vojnih poslova	6	4	2
Ukupno	771	550	221

Broj zaposlenih po podružnicama na dan 31.12.2023.

Podružnica	Broj zaposlenika	Muškarci	Žene
Split/Brač	49	37	12
Zadar	43	38	5
Dubrovnik	41	37	4
Istra/Kvarner	62	51	11
Osijek	14	12	2
Ukupno	209	175	34

Starosna dob zaposlenika na dan 31. 12. 2023.

Broj žena i muškaraca na upravljačkim funkcijama po organizacijskim jedinicama na dan 31. 12. 2023.

Organizacijska jedinica	Ukupno	Muškarci	Žene
Ured direktora i ostali uredi pri Uredu direktora	12	9	3
Sektor prilaznih i aerodromskih kontrola zračnog prometa	24	23	1
Sektor upravljanja zračnim prometom	12	9	3
Sektor korporativnih funkcija društva	12	9	3
Sektor tehničkih usluga i infrastrukture	11	10	1
Sektor zrakoplovne meteorologije i zrakoplovnog informiranja	10	4	6
Sektor vojnih poslova	2	2	0
Ukupno	83	66	17

Struktura zaposlenih po stručnoj spremi na dan 31. 12. 2023.

Stručna spremi	Broj zaposlenika	Muškarci	Žene
VSS	296	197	99
VŠS	185	136	49
SSS	286	216	70
KV	3	1	2
NKV	1	0	1
Ukupno	771	550	221

Radno iskustvo na dan 31. 12. 2023.

Radno iskustvo	Broj zaposlenika	Muškarci	Žene
0-10	161	126	37
11-20	194	150	44
21-30	302	196	106
31-40	103	72	31
41+	9	6	3
Ukupno	771	550	221

Status zaposlenika

Svi zaposlenici uživaju jednako sva prava zajamčena Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, neovisno o spolu i radnom vremenu, tj. bez obzira jesu li sklopili ugovor o radu na neodređeno ili određeno radno vrijeme, rade li u punom, nepunom ili skraćenom radnom vremenu.

Početkom prosinca 2023. Uprava Društva potpisala je s reprezentativnim sindikatima Dodatak br.1 Kolektivnom ugovoru Hrvatske kontrole zračne plovidbe, a koji se primjenjuje od 1. prosinca 2023.

U HKZP-u djeluje Radničko vijeće od 9 članova koje štiti i promiče interese radnika savjetovanjem, suodlučivanjem i drugim oblicima suradnje s poslodavcem o važnim pitanjima za njihov položaj.

Zaposlenici, dobrovoljni darivatelji krvi ostvaruju pravo na jedan slobodni plaćeni dan na dan darivanja krvi ili sljedeći radni dan, za što po Kolektivnom ugovoru imaju pravo najviše tri puta u godini.

Broj dobrovoljnih darivatelja
krvi u 2023. je 103, od toga
94 muškarca i 9 žena.

Solidarna potpora

Dani plaćenog dopusta
– do 9 dana, ovisno o razlozima

Dani neplaćenog dopusta
– do 30 dana, iznimno do godinu dana

Naknada za rođenje djeteta

Naknada za tjelesno oštećenje

Naknada za bolovanje zaposlenika
dulje od 90 dana

Naknada za zdravstvene potrebe
zaposlenika

Naknada plaće tijekom roditeljskog
dopusta

Novčana pomoć zaposleniku ili
njegovoj obitelji

Ostala materijalna prava

Regres za korištenje godišnjeg odmora

Mirovinski program zaposlenika

- jednokratna mirovinska naknada kod odlaska u mirovinu
- uplata u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond (III. mirovinski stup), čija je visina propisana Kolektivnim ugovorom

Dar djetetu prigodom sv. Nikole i dar u naravi
prigodom Božića

Naknada troškova prijevoza

Osiguranje zaposlenika od posljedica
nezgode i bolesti 24 sata

Zdravstveni program prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa
– do 14 kalendarskih dana rekreativskog
odmora godišnje

Sistematski zdravstveni pregled

Jubilarna nagrada

Otpremnina u slučaju otkaza ugovora o radu
(koji nije uvjetovan skrivljenim ponašanjem
zaposlenika)

Mjesečna naknada djeci preminulog
zaposlenika do završetka redovnog školovanja,
a naj dulje do 23. godine

Ospozljavanje zaposlenika

Kako bi se osiguralo pružanje sigurnih i kvalitetnih usluga i funkcija u zračnoj plovidbi, osobita važnost pridaje se ospozljavanju za stjecanje i održavanje kompetencija zaposlenika.

Za školovanja neoperativnog osoblja zadužen je Sektor korporativnih funkcija Društva, a odnose se na ospozljavanje novih zaposlenika iz područja zaštite, zaštite na radu i zaštite od požara, kao i postojećih zaposlenika iz područja finančija, računovodstva, prava, meteorologije, upravljanja zračnim prometom, tehničkih sustava. Također, HKZP zaposlenicima sufinancira troškove studija od posebnog interesa, kao i tečajeve stranih jezika.

Za školovanja operativnog osoblja zadužen je Ured za ospozljavanje. Radna mjesta operativnog osoblja su mesta od značaja za sigurnost pružanja usluga i funkcija, kako je između ostalog navedeno u dokumentu Politika ospozljavanja u Hrvatskoj kontroli zračne plovidbe d.o.o. Ured za ospozljavanje provodi školovanja novih i postojećih kontrolora zračnog prometa, zrakoplovno-tehničkog, zrakoplovno-meteorološkog osoblja, pomoćnog zrakoplovnog i ostalog operativnog osoblja.

Prosječan broj sati ospozljavanja po zaposleniku u 2023. iznosio je 106 sati.

Ospozljavanje kontrolora zračnog prometa

Organizacija za ospozljavanje kontrolora zračnog prometa djeluje u sklopu Ureda za ospozljavanje te je certificirana je u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2015/340.

Teorijska ospozljavanja provode se u učionicama i prostorijama u sjedištu i po jedinicama prilaznih i aerodromskih kontrola zračnog prometa. Praktično ospozljavanje kontrolora zračnog prometa provodi se na najmodernijem radarskom simulatoru smještenom u sjedištu i na toranjskom simulatoru u Splitu. Svi materijali potrebeni za učenje dostupni su na softverskoj platformi CroVIBE.

Organizacija za ospozljavanje kontrolora zračnog prometa pruža ospozljavanja i pripadajuće tečajeve:

Inicijalno ospozljavanje, koje uključuje:

- osnovno ospozljavanje
- ospozljavanje za ovlaštenje oblasnog, prilaznog i toranjskog kontrolora.

Ospozljavanje za lokaciju, koje uključuje 16 različitih lokacija.

Kontinuirano ospozljavanje, koje uključuje:

- obnovu znanja kontrolora (standardna praksa i postupci, izvanredne okolnosti, ljudski čimbenik)
- ospozljavanje za konverziju (promjena operativne okoline).

Ospozljavanje instruktora za praktično ospozljavanje i ocjenjivača, uključujući i tečajeve obnove znanja.

U 2023. provedena su sljedeća ospozljavanja po kategorijama osoblja:

Vrsta ospozljavanja	Broj polaznika			
	2023.	2022.	2021.	2020.
Osnovno ospozljavanje	12	16	25	20
Ospozljavanje za ovlaštenje oblasnog kontrolora	12	31	32	16
Ospozljavanje za ovlaštenje toranjskog kontrolora	-	9	18	-
Ospozljavanje za lokaciju	7	42	28	13
Ospozljavanje za obnavljanje i produljenje ovlaštenja	12	10	7	14
Obnova znanja za instruktore i ocjenjivače	4	61	45	38
Konverzijski tečaj	-	3	225	126

Kontrolori moraju kontinuirano održavati ovlaštenja i ovlasti upisane u dozvolu, što pored obveznih provjera kompetencija i obnove znanja, uključuje i održavanje:

- zdravstvene sposobnosti kategorije 3 (za zrakoplovno osoblje) koja se provjerava svake dvije godine, a nakon 40. godine starosti svake godine
- jezične ovlasti za engleski jezik, za što polažu test ELPAC, čija je valjanost 3,6 ili 9 godina ovisno o postignutoj razini.

Uz sve navedeno održani su i tečajevi obnove znanja za 22 vojna kontrolora.

Osposobljavanje ostalog operativnog osoblja

Zrakoplovno-tehničko osoblje

Za ovo osoblje provodi se temeljna obuka, tečajevi za stjecanje različitih ovlaštenja i kompetencija te tečajevi obnove znanja za stečena ovlaštenja i kompetencije. U 2023. ukupno je provedeno 49 internih školovanja.

Zrakoplovno-meteorološko osoblje

Za ovo osoblje provodi se temeljna obuka, tečajevi za stjecanje različitih ovlaštenja (specijalist, motritelj i prognostičar) i posebnih ovlasti te tečajevi obnove znanja za stečena ovlaštenja.

U 2023. provedena su školovanja za tri motritelja te su započeta tri nova školovanja za dva motritelja i jednog prognostičara. Također, provedena su tri školovanja za osvježenja znanja, dva za sve radnike s prognostičarskim ovlaštenjem i jedan za sve radnike s motriteljskim ovlaštenjem.

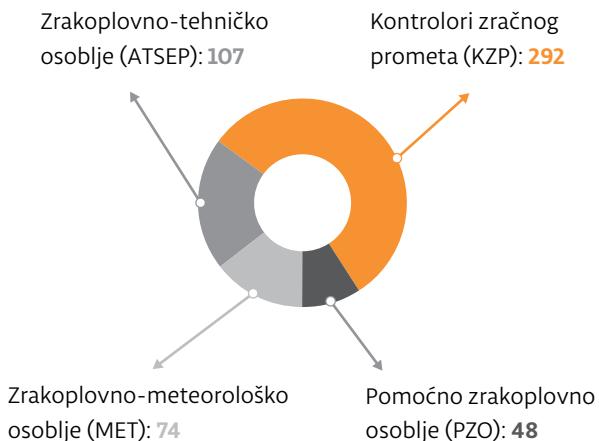
Pomoćno i ostalo zrakoplovno osoblje

U sklopu Ureda za osposobljavanje provode se osposobljavanja za stjecanje i održavanje ovlaštenja pomoćnog zrakoplovnog osoblja: operatere NOTAM-a uključujući instruktore,

osoblje koje nadzire proslijedivanje AFS poruka uključujući instruktore, osoblje koje obavlja poslove obrade podataka o letu uključujući instruktore te osoblje koje obavlja poslove preduzletnog informiranja uključujući instruktore. Provode se osposobljavanja za stjecanje i održavanje ovlaštenja ostanog zrakoplovnog osoblja: kontrolor protoka prometa, FIS kontrolor, osoblje koje obavlja poslove pružanja usluga zrakoplovnog informiranja, osoblje na poslovima oblikovanja letačkih postupaka, osoblje na poslovima izrade zrakoplovnih karata te osoblje na poslovima upravljanja zračnim prostorom (ASM), uključujući AMC koordinatore i AMC koordinatore-instruktore.

U 2023. započeta su 2 osposobljavanje za poslove pružanja usluga zrakoplovnog informiranja, 1 osposobljavanje za specijalista za RNAV i konvencionalne navigacijske postupke te 1 osposobljavanje za NOTAM operatera. Provedena su osposobljavanja za obnovu znanja za nadzornike smjene, operatere obrade podataka o letu, operatere COM odjela, operatere preduzletnog informiranja, kontrolore protoka prometa te AMC koordinatore.

Operativno osoblje – broj dozvola u 2023.

Tečajevi za druge pravne osobe

Teorijska obuka/tečajevi za udaljene pilote sustava bespilotnih zrakoplova i uporabe AMC Portala održana je za sljedeće pravne osobe:

Pravne osobe	Broj polaznika obuke	Vrsta tečaja/obuke	Broj ispita
HGSS	21	3	3
MUP RH	193	20	20
Sustav vatrogastva	179	5	5
Ukupno	393	28	28

Teorijska obuka provedena je online i/ili fizički u trajanju od 6 sati po jednoj edukaciji uz angažiranje dva predavača HKZP-a, nakon čega su održani online ispit. Ispit provjere znanja za polaznike obuke u organizaciji HGSS-a proveden je u njihovoj organizaciji, a zaposlenici HKZP-a sudjelovali su kao predavači.

Aktivnosti zaposlenika

U HKZP-u nekoliko službi podupire stručne prakse studenata. Tako je tu mogućnost u 2023. u MET službi iskoristilo četvero studenata Geofizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu tijekom svoje posljednje akademске godine. Osnovna ideja jest pružiti im priliku da u stvarnom radnom okruženju steknu prva iskustva u temeljnim meteorološkim aktivnostima, a i da upoznaju potencijalno budućeg poslodavca. S druge strane, i poslodavac se promovira kod potencijalnih budućih zaposlenika.

Etika u poslovanju

HKZP je prepoznao važnost integriranja poslovne etike u svoje poslovanje te etičkih načela, vrijednosti i standarda na kojima temelji svoje poslovanje. HKZP je bio među prvim trgovачkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske koje je potpisivanjem Etičkog kodeksa u poslovanju s HGK implementirao načela poslovne etike. Također, donošenjem Etičkog kodeksa te njegovom kontinuiranom primjenom, kao i primjenom internih pravbenih akata utemeljenim na zakonima, europskim standardima i vrijednostima građanskog društva, HKZP primjenjuje načela poslovne etike.

Etički kodeks HKZP-a sadrži moralna načela i načela profesionalne etike kojih se u svom radnom, profesionalnom i javnom djelovanju, u međusobnoj komunikaciji sa strankama, korisnicima usluga Društva, suradnicima i u nastupima u javnosti trebaju odgovorno pridržavati svi radnici Društva, Uprava i poslovodstvo. Etički kodeks temelji se na poštivanju temeljnih ljudskih prava, kao i etičkih načela integriteta, poštenja, povjerenja, poštovanja, humanosti te odgovornosti.

HKZP je u 2023. kontinuirano primjenjivao načela etičkog poslovanja i vjerodostojno provodio politiku nulte točke tolerancije na korupciju. Mjere Antikorupcijskog akcijskog plana HKZP je provodio i u 2023. na transparentan i zakonit način u svim dijelovima poslovanja uz više edukativnih aktivnosti. Slijedom toga nije bilo raskinutih ugovora s poslovnim partnerima ili oni

nisu bili obnovljeni zbog mogućih povreda vezanih uz korupciju.

U HKZP-u su imenovani ovlaštenici koji su temeljem posebnih propisa i u 2023. obavljali funkcije od interesa za HKZP. To su: Povjerenik za etiku, Predsjednik Odbora za antikorupciju, Osoba za nepravilnosti, Službenik za informiranje i Službenik za zaštitu podataka. Oni su neovisni u svom radu, ali su obvezni dostavljati informacije i godišnja izvješća.

U 2023. nije bilo prijava niti postupaka za kršenje Etičkog kodeksa, niti povrede zaštite osobnih podataka. Zaprimljeno je deset zahtjeva za pristup informacijama te su svi riješeni u roku. Neriješenih zahtjeva nije bilo. Usvojeno je sedam zahtjeva. Djelomično usvojenih, djelomično odbijenih odnosno djelomično odbačenih zahtjeva bila su dva – jedan jer se radilo o osobnim podacima prema GDPR-u, a drugi jer se radi o informaciji koja se ne smatra informacijom u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama.

U 2023. prijavljena je jedna nepravilnost te je taj postupak, koji se vodi temeljem Pravilnika o postupku imenovanja povjernice i postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti, još uvejk u tijeku. Pokrenut je i jedan postupak zaštite do stojanstva radnika zbog diskriminacije, omalovažavanja i mobbinga te je nakon provedenog postupka konstatirano da nije došlo do radnji navedenih u pritužbi radnika.

Kultura pravičnosti

Kultura pravičnosti podrazumijeva izgradnju atmosfere povjerenja i politike nekažnjavanja za nemjerne pogreške, ali uz jasno utvrđene granice prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja, u kojoj se ljudi potiče ili nagrađuje za otkrivanje informacija o ugrozama isključivo u cilju unapređenja sigurnosti, kao i prevencije većih nezgoda i nesreća. Pogreške, bilo da je riječ o manjim propustima, omaškama ili prekršajima, rješavaju se sigurnosnim preporukama, popravnim radnjama i sposobljavanjem kroz sustav upravljanja sigurnošću, a krajnji nemar, namjerni prekršaji i destruktivne radnje se ne toleriraju.

Učinkovitost izvještavanja o događajima povezanim sa sigurnošću izravno ovisi o tome kako neka organizacija definira krivnju ili kažnjavanje te kako njima upravlja. Zbog toga većina europskih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, uključujući i HKZP, u okviru Politike sigurnosti donosi Izjavu o kulturi pravičnosti.

Koncept kulture pravičnosti omogućava učenje iz radnji kojima se ugrožava sigurnost i podizanje osviještenosti kroz bolje poznavanje nemjernih sigurnosnih propusta koji se ne odnose samo na pojedinca već na cjelokupni ATM sustav (ljudi, procedure i oprema).

Uvođenjem sustava upravljanja sigurnošću u HKZP-u je implementiran koncept kulture pravičnosti, a gotovo svi njeni principi uvršteni su u priručnike i postupke te je povećano izvještavanje o događajima.

Zaštita zdravlja i sigurnost na radu

HKZP kontinuirano provodi preventivne aktivnosti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu svojih zaposlenika i certificiran je sukladno zahtjevima međunarodne norme ISO 45001:2018 (Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu).

Iz tog područja provode se osposobljavanja:

- iz zaštite na radu i zaštite od požara za nove zaposlenike
- za rad na siguran način putem e-learning modula za nove zaposlenike ili kod promjene radnog mjestu, a obuhvaća: usvajanje teorijskog znanja i praktično osposobljavanje na radnom mjestu te osnove pružanja prve pomoći i samopomoći, upoznavanje sa sustavima za dojavu i gašenje požara, normama ISO 45001 i ISO 14001, te evakuacijom i spašavanjem
- za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom za sve zaposlenike, sukladno ugovoru s Javnom vatrogasnog postrojbom grada Velike Gorice.

Svim zaposlenicima omogućeno je obavljanje sistematskog pregleda u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi jednom godišnje. Zaposlenici na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada obavljaju provjeru zdravstvene sposobnosti u zakonski propisanim rokovima. Kolektivnim ugovorom regulirano je prihvaćanje odgovornosti strana potpisnica u smjeru pozitivne kulture zdravlja i sigurnosti na radu.

Zdravstvena pitanja obuhvaćena Kolektivnim ugovorom odnose se na:

- pravo na plaćeni dopust zbog teške bolesti člana uže obitelji, neplaćeni dopust zbog njege člana uže obitelji ili liječenja na vlastiti trošak,
- dodatne sate godišnjeg odmora za zaposlenike s utvrđenim tjelesnim oštećenjem, profesionalnim oboljenjem, djetetom s posebnim potrebama,
- pravo na novčanu pomoć zaposleniku ili njegovoj obitelji sukladno odgovarajućim odredbama.

Sigurnosna pitanja odnose se na dodatke za posebne uvjete rada sukladno radnom mjestu zaposlenika (veći broj dana godišnjeg odmora, rekreacija, operativni dodatak).

Zdravstveni program prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa provodi se svake godine od sredine rujna do sredine travnja odnosno između dvije sezone. U proteklom razdoblju kroz taj program prošlo je 285 kontrolora na četiri lokacije koje je HKZP ugovorio za tu svrhu (Opatija, Lošinj, Sv. Martin na Muri i Rogla).

Upravljanje stresom u kritičnim događajima (CISM) metoda je brige za kontrolore zračnog prometa, FIC kontrolore i operativno osoblje koji su doživjeli kritični incident te su zbog toga pod stresom. U pružanju podrške sudjeluju CISM peerovi koji su za to educirani te dobrovoljno sudjeluju u CISM programu. U 2023. je u okviru CISM-a održan tečaj za 47 peerova u 5 termina, kao i njihov godišnji sastanak.

Dana 12. svibnja 2023. direktor HKZP-a opozvao je Odluku o proglašenju krize u HKZP-u uslijed epidemije bolesti COVID-19 od 13. ožujka 2020.

Odjel za zaštitu na radu, zaštitu od požara i zaštitu okoliša kvartalno izrađuje izvještaj o radu sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu namijenjen informiranju sindikata, povjerenika radnika za zaštitu na radu i Uprave. Izvješća koja su dostupna na podatkovnom poslužitelju pokazuju visoki stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja na radnim mjestima, kao i ostvarenje postavljenih ciljeva.

Sukladno Zakonu o radu i Zakonu o zaštiti na radu, u HKZP-u djeluje Odbor za zaštitu na radu kojeg čine predstavnici poslodavca i zaposlenika, stručnjaci zaštite na radu te specijalist medicine rada. Zakonska obveza održavanja sjednica je dva puta godišnje, a u HKZP-u se radi održavanja visokog stupnja sigurnosti te pravovremenog informiranja i poduzimanja potrebnih mjera zaštite na radu održavaju četiri sjednice.

Na sustavan način se prate i implementiraju zakonske promjene u tim područjima i zahtjevi primjenjivih normi te se redovito ažurira procjena rizika sukladno novonastalim promjenama. Uz interne procjene provedene sukladno međunarodnom standardu ISO 45001, provedeni su svi planirani unutarnji nadzori nad primjenom pravila zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša.

Provjedeno je i 5 vježbi evakuacije i spašavanja u područjima HKZP-a sukladno planu za 2023. S obzirom na specifičnost lokacija i objekata u kojima zaposlenici rade, osigurani su uvjeti za brzu i nesmetanu evakuaciju u slučaju nužde bez ugrožavanja zdravlja i života. Uz to provode se i vježbe održiva na hitne intervencije iz zaštite okoliša.

U 2023. dogodilo se ukupno osam ozljeda na radu, od toga šest prilikom dolaska ili odlaska s posla, a dvije ozljede bile su na mjestu rada za koje su provedeni interni nadzori te su donesene mjere za smanjenje rizika od ponavljanja iste ili slične ozljede koje su u potpunosti provedene. Ukupno je zbog ozljeda na radu izgubljeno 3.743 radnih sati, od toga 432 sata za ozljede nastale na mjestu rada.

Protupožarna zaštita

U cilju osiguranja najviše razine sigurnosti tehničkih sustava i objekata, kontinuirano se održavaju vatrodojavni sustavi te se investira u novu opremu.

I u 2023. se nastavilo s centralizacijom vatrodojavnih sustava podružnica te je u centralnom sustavu nadzora u sjedištu HKZP-a instaliran prikaz i upravljanje tim sustavima s udaljenih lokacija. Sukladno zakonskoj regulativi, svi sustavi za dojavu i gašenje požara podliježu godišnjem preventivnom i periodičnom ispitivanju te interventnom održavanju.

U sjedištu tvrtke u novoj zgradi obnovljen je sustav za automatsku dojavu i gašenje požara, a u Podružnici Istra/Kvarner na lokaciji Valtura instaliran je sustav za dojavu požara.

Temeljem dugogodišnje suradnje s JVP-om Velike Gorice, s kojom imamo sklopljen ugovor o priključenju vatrodojavnog sustava zbog brže intervencije vatrogasaca, u 2023. smo organizirali upoznavanje vatrogasaca sa zgradom našeg sjedišta. Tijekom dolaska svih smjena u JVP upoznati su sa svim prostorima stare i nove zgrade i instaliranim sustavima kako bi uslijed akcije spašavanja i gašenja znali pravilno postupiti i odabrati optimalno sredstvo za gašenje požara.

STRUČNO MIŠLJENJE O IZVJEŠĆU O ODRŽIVOSTI HRVATSKE KONTROLE ZRAČNE PLOVIDBE ZA 2023.

Hrvatska kontrola zračne plovidbe (HKZP) se u pripremi Izvješća na primjeren način služila sržnom opcijom GRI standarda te uspješno prikazala utjecaje poslovanja na ekonomiju, društvo i okoliš. Izvješće poštije načela transparentnosti, jasnoće, razumljivosti, uravnoteženosti i usporedivosti u prikazu informacija o održivosti. HKZP izvještava o održivosti od 2017. te se u tom razdoblju vidi napredak u praksi izvještavanja i razvoj održivosti u poslovanju. Ovo Izvješće predstavlja strateški dokument koji daje sveobuhvatan pregled čimbenika održivosti te napretka u pogledu upravljanja održivim razvojem.

U Izvješću o održivosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe za 2023. prikazan je kratak opis poslovnog modela, identificirani su štetni učinci povezani s društвom i okoliшem te je objašnjeno kako poduzeće njima upravlja, navedene su postojeće politike povezane s pitanjima održivosti i njihovi rezultati, prezentirane su mjere upravljanja rizicima koji mogu utjecati na poslovanje te su prikazani kvantitativni pokazatelji relevantni za identificirane čimbenike održivosti, čime je poduzeće zadovoljilo zahtjeve Zakona o računovodstvu povezane sa sadržajem izvješća. Kao obveznik objave podataka vezanih uz finansijske pokazatelje prema Uredbi o EU taksonomiji, HKZP je objavio i opisao taksonomske ključne pokazatelje uspješnosti (prihod, kapitalne i operativne rashode) i time zadovoljio zakonsku obvezu.

Dugogodišnje uspješno izvještavanje prema GRI standardima olakšat će HKZP-u uskladištanje sa zahtjevima opsežnih ESRS standarda, koji prema Direktivi o korporativnom izvještavanju o održivosti postaju obvezni standardi za izvještavanje o održivosti za sve obveznike objave izvješća o održivosti.

U svrhu usklade sa zahtjevima Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD) koja će u 2024. biti prenesena u Zakon o računovodstvu, preporučuje se provesti procjenu materijalnih tema po načelu dvostrukе materijalnosti, koja će uključiti interne i eksterne direktove. Rezultati dvostrukе procjene materijalnosti trebali bi informirati razvoj nove strategije održivosti i utvrđivanje ciljeva za smanjenje negativnih, odnosno stvaranje pozitivnih učinaka poslovanja na društvo i okoliš.

S obzirom na to da HKZP djeluje u sektoru zrakoplovstva te na značaj klimatskih promjena u strategiji EU-a do 2050., preporučuje se formiranje klimatskog tranzicijskog plana za prelazak na niskougljično gospodarstvo. HKZP već uspješno izvještava o opsegu 1 i 2 emisija stakleničkih plinova, što bi se trebalo nadopuniti emisijama iz opsega 3.

U narednom razdoblju, HKZP bi trebao prilagoditi strukturu svog izvješća o održivosti kako bi zadovoljio zahtjev iz ESRS-a 1, poglavljia 8.2: "Poduzeće svoju izjavu o održivosti organizira u četiri dijela, sljedećim redoslijedom: opće informacije, informacije o okolišu (uključujući objave u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2020/852), informacije o socijalnim pitanjima i informacije o upravljanju."

Ovim stručnim mišljenjem Institut za društveno odgovorno poslovanje (IDOP) navodi Izvješće o održivosti HKZP-a za 2023. kao dobar primjer izvješćivanja o korporativnoj održivosti. Izvješće je sadržajno, pregledno i koncizno, daje dovoljno informacija o načinu upravljanja materijalnim okolišnim, društvenim i upravljačkim temama te jasno prikazuje pripadajuće ključne pokazatelje uspješnosti. HKZP uspješno integrira održivost u temeljno poslovanje, ima uspostavljen sustav korporativnog upravljanja rizicima, kao i praćenje i evaluaciju ključnih ekonomskih, okolišnih i društvenih pokazatelja uspješnosti, što predstavlja odgovoran pristup održivom razvoju.

U Zagrebu, svibanj 2024.

KRATICE

KRATICA	Značenje
A4E	Airlines for Europe, najveća udruga zračnih prijevoznika EU-a
A6	Udruženje 6 pružatelja usluga u zračnoj plovidbi
A-CDM	Airport Collaborative Decision Making, Globalni koncept suradnje dionika/partnera zračne luke
AFS	Aeronautical Fixed Service, Nepokretna zrakoplovna veza
AIM	Aeronautical Information Management, Upravljanje zrakoplovnim informacijama
AIP	Aeronautical Information Publication, Zbornik zrakoplovnih informacija
AIS	Aeronautical Information Services, Usluge zrakoplovnog informiranja
AK	Atletski klub
AMC	Airspace Management Cell, Jedinica za upravljanje zračnim prostorom
ASAR	Air Search and Rescue, Potraga i spašavanje zrakoplova
ATM	Air Traffic Management, Upravljanje zračnim prometom
ATSEP	Air Traffic Safety Electronics Personnel, Zrakoplovno-tehničko osoblje
BHANSA	Bosnia and Herzegovina Air Navigation Services Agency, Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH
CANSO	Civil Air Navigation Services Organization, Organizacija civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi
CAPEX	Capital Expenditure, Kapitalni izdatak
CCO/CDO	Continuous Climb and Descent Operations, Operacije neprekinutog penjanja/spuštanja zrakoplova
CEF	Connecting Europe Facility, Instrument za povezivanje Europe
CINEA	European Climate Infrastructure and Environment Executive Agency, Izvršna agencija za klimu, okoliš i infrastrukturu
COOPANS	Cooperation of ANS Providers, Suradnja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi
CRCO	Central Route Charges Office, Centralni ured a naplatu rutnih naknada
CP	Common Project, Zajednički projekti
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
EASA	European Aviation Safety Agency, Europska agencija za sigurnost zračnog prometa
EK	Europska komisija
ELPAC	English Language Proficiency for Aeronautical Communication, Znanje engleskog jezika za zrakoplovnu komunikaciju
EMS	Environment Management System, Sustav upravljanja okolišem
ENAV	Talijanski pružatelj usluga u zračnoj plovidbi
ERM	Enterprise Risk Management, Sustav integriranog upravljanja rizicima
ESEER	European Seasonal Energy Efficiency Ratio, Europski sezonski omjer energetske učinkovitosti
EU	European Union, Europska unija

KRATICA	Značenje
EUMETNET	Network of European Meteorological Services, Udruženje europskih meteoroloških službi
Eurocontrol	European Organisation for the Safety of Air Navigation, Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe
FAB CE	Functional Airspace Block Central Europe, Funkcionalni blok zračnog prostora središnje Europe
FER	Fakultet elektrotehnike i računarstva
FIR	Flight Information Region, Područje letnih informacija
FL	Flight Level, Razina leta
FRA	Free Route Airspace, Zračni prostor slobodnih ruta
FRAIT	Free Route Airspace Italy, Talijanski zračni prostor slobodnih ruta
Gate One	Strateško saveznštvo 3 funkcionalna bloka zračnog prostora (Baltic FAB, Danube FAB i FAB CE)
GRI	Global Reporting Initiative, Inicijativa za globalno izvještavanje
HACZ	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo
HCL	HungaroControl, Mađarski pružatelj usluga u zračnoj plovidbi
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
HKZP	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o
HRIS	Human Resources Information System, Informacijski sustav za upravljanje ljudskim resursima
HRK	Hrvatska kuna
HRM	Human Resource Management, Upravljanje ljudskim potencijalima
HRZ	Hrvatsko ratno zrakoplovstvo
HUBS	Hrvatska udruga bespilotnih sustava
IATA	International Air Transport Association, Međunarodna udruga zračnih prijevoznika
ICAO	International Civil Aviation Organization, Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo
ICAS	International Cooperation on Airport Surveillance, Međunarodna suradnja u nadzoru zračnih luka

KRATICA	Značenje
IFR GAT	Instrument Flight Rules General Air Traffic, Opći zračni promet po instrumentalnim pravilima letenja
ILP	Instrumental Landing Procedure, Postupak instrumentalnog slijetanja
INEA	Innovation and Networks Executive Agency, Izvršna agencija za inovacije i mreže
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change, Međuvladin panel o klimatskim promjenama
ISO	International Organization for Standardization, Međunarodna organizacija za normizaciju
JPAK	Jedinica prilazne i aerodomske kontrole
JVP	Javna vatrogasna postrojba
KEA	Key Environment Area, Ključno područje performansi povezano s okolišem
KPI	Key Performance Indicator, Ključni pokazatelj performansi
M-NAV	Makedonski pružatelj usluga u zračnoj plovidbi
MET	Meteorological Services, Usluga zrakoplovne meteorologije
MET Alliance	Udruženje pružatelja usluga zrakoplovne meteorologije
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MORH	Ministarstvo obrane RH
MRS	Međunarodni računovodstveni standard
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MZLZ	Međunarodna zračna luka Zagreb
NATO	North Atlantic Treaty Organisation, Organizacija sjevernoatlantskog ugovora
NEST	Network Strategic Tool, softver za simulaciju planiranja kapaciteta i oblikovanje zračnog prostora mreže
NewPENS	New Pan-European Network Services, Nove paneuropske mrežne usluge
NMOC	Network Manager Operations Centre, Operativni centar upravitelja mreže
NN	Narodne novine
NOTAM	Notice to Airmen, Zrakoplovna obavijest
OHS	Occupational Health and Safety, Zdravlje i sigurnost na radu
OKZP	Oblasna kontrola zračnog prometa
OPEX	Operating Expense, Operativni izdatak

KRATICA	Značenje
OSRH	Oružane snage Republike Hrvatske
QMS	Quality Management System, Sustav upravljanja kvalitetom
PBN	Performance Based Navigation, Navigacija temeljena na performansama zrakoplova
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PMF	Prirodoslovno-matematički fakultet
PRU	Performance Review Unit, Tijelo za ocjenu performansi
PZO	Pomoćno zrakoplovno osoblje
RNAV	Area Navigation, Prostorna navigacija
SCL	Slovenia Control, Slovenski pružatelj usluga u zračnoj plovidbi
SDIP	SESAR Deployment & Infrastructure Partnership
SEAFRA	South-East Axis Free Route Airspace, Zračni prostor slobodnih ruta na jugoistočnoj osi
SES	Single European Sky, Jedinstveno europsko nebo
SecMS	Security Management System, Sustav upravljanja zaštitom
SECSI FRA	South-East Common Sky Initiative Free Route Airspace, Zračni prostor slobodnih ruta Inicijative za zajedničko jugoistočno nebo
SESAR	Single European Sky ATM Research, Istraživački projekt primjene Jedinstvenog europskog neba
SESAR JU, SJU	SESAR Joint Undertaking, Zajedničko poduzeće za SESAR
SESAR DM, SDM	SESAR Deployment Manager, Upravitelj uvođenja SESAR-a
SKFD	Sektor korporativnih funkcija Društva
SMA	Sektor zrakoplovne meteorologije i zrakoplovnog informiranja
SMATSA	Agencija za kontrolu zračnog prometa Srbije i Crne Gore
SMS	Safety Management System, Sustav upravljanja sigurnošću
SPAK	Sektor prilaznih i aerodomskeh kontrola zračnog prometa
STATFOR	Statistics and Forecast, Statistike i prognoze
STUI	Sektor tehničkih usluga i infrastrukture
SUZP	Sektor upravljanja zračnim prometom
SVP	Sektor vojnih poslova
UAS	Unmanned Aircraft Systems, Sustavi bespilotnih zrakoplova
USSU	Ured za sigurnost i sustave upravljanja
VPN	Virtual Private Network, Virtualna privatna mreža
ZMIN	Bojna zračnog motrenja i navođenja

GRI INDEKS

GRI STANDARD	BROJ OBJAVE	OBJAVA	BROJ STRANICE	NAPOMENA
OPĆE INFORMACIJE				
	2-1	Podaci o organizaciji	6	
	2-2	Subjekti uključeni u izvještavanje	6-7	
	2-3	Izvještajno razdoblje, učestalost izvještavanja i kontakt	5	
	2-4	Izmjena informacija	/	
	2-5	Eksterna potvrda	57	
GRI 2: Opće informacije 2021	2-6	Aktivnosti, dobavljački lanac i ostali poslovni odnosi	6-7	
	2-7	Zaposlenici	48-49	
	2-8	Radnici koji nisu zaposlenici	48	
	2-9	Upravljačka struktura i sastav	12-14	
	2-22	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	4	
	2-26	Mehanizmi traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti	54	
	2-28	Članstvo u organizacijama	23	
	2-29	Pristup uključivanju dionika	23-28	
	2-30	Kolektivni ugovori	50	
MATERIJALNE TEME				
GRI 3: Materijalne teme 2021	Procjena materijalnosti	3-1	Proces definiranja materijalnih tema	22
		3-2	Popis materijalnih tema	22

GRI STANDARD	BROJ OBJAVE	OBJAVA	BROJ STRANICE	NAPOMENA
Ekonomska uspješnost				
	3-3	Upravljanje materijalnom temom	32-33	
GRI 3: Materijalne teme 2021	201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	32	
	201-4	Finansijska pomoć primljena od Vlade		HKZP ne prima finansijsku pomoć od Vlade
Neizravni ekonomski utjecaj				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	36-37	
GRI 203: Neizravni ekonomski utjecaj 2016	203-1	Potpomognuta ulaganja u infrastrukturu i usluge	36-37	
	203-2	Značajni neizravni ekonomski utjecaji	36-37	
Proces i održivost nabave				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	27	
GRI 204: Prakse nabave 2016	204-1	Udio izdataka na lokalne dobavljače u značajnim mjestima poslovanja	27	
Antikorupcijske politike				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	54	
GRI 205: Antikorupcijske politike	205-2	Komunikacija i obuka o antkorupcijskim politikama i postupcima	54	
	205-3	Potvrđeni slučajevi korupcije i poduzete mjere	54	

GRI STANDARD	BROJ OBJAVE	OBJAVA	BROJ STRANICE	NAPOMENA
Energija				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	19, 40, 45	
GRI 302: Energija 2016	302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	45	
	302-4	Smanjenje potrošnje energije	45	
Voda i otpadne vode				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	40, 46	
GRI 303: Voda i otpadne vode 2018	303-1	Odnos prema vodi kao zajedničkom resursu	46	
	303-3	Ukupno crpljenje vode prema izvoru	46	
	303-4	Ukupno ispuštanje vode	46	
	303-5	Potrošnja vode	46	
Emisije				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	40-43	
	305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)	41	
GRI 305: Emisije 2016	305-2	Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (GHG)	41	
	305-5	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (GHG)	41	
Otpad				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	40, 46	
GRI 306: Otpad 2020	306-1	Stvaranje otpada i značajni utjecaji na otpad	46	
	306-2	Upravljanje značajnim utjecajima povezanim s otpadom	46	
	306-3	Nastali otpad	46	

GRI STANDARD	BROJ OBJAVE	OBJAVA	BROJ STRANICE	NAPOMENA
Zapošljavanje				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	48-50	
	401-1	Stope novog zapošljavanja i fluktuacije zaposlenika	48	
GRI 401: Zapošljavanje 2016	401-2	Povlastice osigurane zaposlenicima koji rade na puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremenog ili na nepuno radno vrijeme	50	
Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	19, 55	
	403-1	Upravljanje zaštitom zdravlja i zaštitom na radu	55	
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2018	403-3	Usluge zdravstvene zaštite na radu	55	
	403-5	Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na radu	55	
Obuka i obrazovanje				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	51-52	
	404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	51-52	
GRI 404: Obuka i obrazovanje 2016	404-2	Programi za stjecanje vještina i programi koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika	51-52	
Nediskriminacija				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	54	
GRI 406: Nediskriminacija 2016	406-1	Ukupan broj slučajeva diskriminacije i poduzete korektivne radnje	54	
Lokalne zajednice				
GRI 3: Materijalne teme 2021	3-3	Upravljanje materijalnom temom	28-29	
GRI 413: Lokalne zajednice 2016	413-1	Djelatnosti u kojima je provedeno uključivanje lokalne zajednice, procjene utjecaja i razvojni programi	28-29	

DODATAK 1.

PRIHOD

Udio prihoda od proizvoda ili usluga povezanih s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom – objava za 2023.

- Ukupni prihod definiran je kao prihod od prodaje proizvoda i pružanja usluga u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 1, točka 82. podtočka (a), kako je donesen Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 (1.), a prikazan je u finansijskim bilješkama 3. i 4. „Godišnji finansijski izveštaji i Izvešće neovisnog revizora za 2023. godinu društva Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
- U izveštajnom razdoblju nije bilo djelatnosti prihvatljivih prema Uredbi o taksonomiji zbog čega ključni pokazatelj uspješnosti iznosi 0.
- Računovodstvene politike povezane s izračunom prihoda navedene su u godišnjem finansijskom izveštaju na stranici 20.

	Apsolutni iznos (EUR)	Udio	Kriterij značajnog doprinosa okolišnim ciljevima							Kriterij da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju							Minimale zaštitne mjere	Udio prihoda usklađen s taksonomijom u 2023. godini	Udio prihoda usklađen s taksonomijom u 2022. godini	Kategorija (omogućujuća djelatnost)	Kategorija (prijelazna djelatnost)				
			%	%	%	%	%	%	%	Bioraznolikost i ekosustavi	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne			
A. Taksonomski prihvatljive djelatnosti																									
A.1. Prihod od okolišno održivih (taksonomski usklađenih) djelatnosti	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	/	/	/	/	/	/	/	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
A.2. prihod od taksonomske prihvatljivih, ali okolišno neodrživih (neusklađenih) djelatnosti	0	0%																							
Ukupno (A.1. + A.2.)	0	0%																							
B. Taksonomski neprihvatljive djelatnosti																									
Pihod od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti	122.740.436	100%																							
Ukupno (B.)	122.740.436	100%																							
UKUPNO (A. + B.)	122.740.436	100%																							

KAPITALNI RASHODI

Udio kapitalnih rashoda za proizvode ili usluge povezane s ekonomskim djelatnostima uskladenima s taksonomijom

– objava za 2023.

- Kapitalna ulaganja obuhvaćaju ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu tijekom izještajnog razdoblja (uključujući i imovinu stečenu poslovnim kombinacijama), prije postupka ponovnog vrednovanja (uključujući revalorizacije i umanjenja vrijednosti), troškova amortizacije i isključujući promjene u fer vrijednosti, primjenjujući MRS 16, točku 73.e), podtočke (i) i (iii), MRS 38 točku 118.e) podtočku (i), MRS 40, točke 76.a) i b) (za fer vrijednost), MRS 40, točku 79.d) podtočke (i) i (ii) (model troška), MRS 41, točka 50 točke b) i e) te MSFI 16, točku 53.h) kako je navedeno u Prilogu I. delegirane uredbe o objavama (EU) 2021/2178 u iznosu 13.074.754 eura. Ukupna kapitalna ulaganja CapEx kako je opisano u Uredbi o taksonomiji prikazana su u finansijskim bilješkama 15 „Dugotrajna nematerijalna imovina“, 16. „Imovina s pravom upotrebe“ i 17. „Nekretnine postrojenja i oprema“.
- Kako u 2023. nije bilo taksonomski prihvatljivih djelatnosti, nije bilo niti kapitalnih rashoda uskladenih s taksonomijom. Zbog toga KPI iznosi 0.
- Najmovi koji ne dovode do priznavanja imovine s pravom korištenja nisu obračunati kao kapitalni rashodi.
- Računovodstvene politike povezane s izračunom kapitalnih rashoda navedene su u godišnjem finansijskom izještaju na stranicama 21-22.

	Apsolutni iznos (EUR)	Udio u ukupnom pokazatelju	Kriterij značajnog doprinosa okolišnim ciljevima							Kriterij da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju							Minimalne zaštitne mjere	Udio kapitalnih rashoda uskladen s taksonomijom u 2023. godini	Udio kapitalnih rashoda uskladen s taksonomijom u 2022. godini	Kategorija (omogućujuća djelatnost)
			%	%	%	%	%	%	%	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	%	%	%	
A. Taksonomski prihvatljive djelatnosti																				
A.1. Kapitalni rashodi okolišno održivih (taksonomski uskladenih) djelatnosti	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	/	/	/	/	/	/	/	0%	0%	0%	
A.2. Kapitalni rashodi od taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih (taksonomski neusklađeni) djelatnosti	0	0%																		
Ukupno (A.1. + A.2.)	0	0%																		
B. Taksonomski neprihvatljive djelatnosti																				
Kapitalni rashodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti	13.074.754	100%																		
Ukupno (B.)	13.074.754	100%																		
UKUPNO (A. + B.)	13.074.754	100%																		

OPERATIVNI RASHODI

Udio operativnih rashoda za proizvode ili usluge povezane s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom – objava za 2023.

- Prema uredbi o taksonomiji, ukupni operativni troškovi se smatraju troškovi održavanja dugotrajne imovine kao i izravni troškovi istraživanja i razvoja te ugovori o kratkoročnom najmu. Za HKZP ti troškovi uključuju troškove tekućeg održavanja i kratkoročni najam u iznosu 5.031.110 EUR, a objavljeni su u bilješci 5 Materijalni troškovi.
- U 2023. godini djelatnosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. nisu taksonomski prihvatljive, zbog čega ključni pokazatelj uspješnosti iznosi 0 jer se operativni rashodi ne mogu povezati sa taksonomski usklađenim djelatnostima.

Društvo Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. primjenjuje Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI).

Prilikom izračuna ključnih pokazatelja uspješnosti za potrebe izvještavanja u skladu sa zahtjevima Uredbe o taksonomiji, provedena je detaljna analiza pojedinih elemenata koje je bilo potrebno uključiti u brojnik i nazivnik kako ne bi došlo do pogrešaka zbog moguće različite klasifikacije u zakonskim odredbama i računovodstvenim standardima.

	Apsolutni iznos (EUR)	Udio u ukupnom pokazatelju	Kriterij značajnog doprinosa okolišnim ciljevima						Kriterij da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju						Minimalne zaštitne mjeri	Udio operativnih rashoda usklađen s taksonomijom u 2023. godini	Udio operativnih rashoda usklađen s taksonomijom u 2022. godini	Kategorija (omogućujuća djelatnost)	Kategorija (prijezna djelatnost)		
			%	%	%	%	%	%	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne	Da/Ne							
A. Taksonomski prihvatljive djelatnosti																					
A.1. Operativni rashodi okolišno održivih (taksonomski usklađenih) djelatnosti	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	/	/	/	/	/	/	/	0%	0%	0%	0%	0%	
A.2. Operativni rashodi od taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih (taksonomski neusklađenih) djelatnosti	0	0%																			
Ukupno (A.1. + A.2.)	0	0%																			
B. Taksonomski neprihvatljive djelatnosti																					
Operativni rashodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti	5.031.110	100%																			
Ukupno (B.)	5.031.110	100%																			
UKUPNO (A. + B.)	5.031.110	100%																			

Impressum

Izdavač:

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., Rudolfa Fizira 2, 10410
Velika Gorica, p.p. 103

Povjerenstvo za izradu Izvješća:

Marina Halužan (voditeljica), Nataša Briški (zamjenica) i članovi
Martina Cesar, Marina Delonga, Filip Fadić, Ivana Hrvat, Marija Pudar,
Juraj Maštrović, Marko Maranić, Barbara Kalmar, Martina Kitić,
Laurette Rako

Lektura:

Nataša Briški

Fotografije:

Ivica Drusany, Eugen Miljan, Šime Lugarov, Ratko Mavar, Freepik,
Vanesa Fatorini, Toni Zlopša, Morana Šušak, Ivan Lisjak, Vesna Žitko

Grafičko oblikovanje:

Draga Habljak

Tisk:

Stega tisk d.o.o.

Naklada:

200 primjeraka

Izvješće o održivosti tiskano je na papiru sa FSC certifikatom.

www.crocontrol.hr

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
Rudolfa Fizira 2
10410 Velika Gorica, p.p. 103
www.crocontrol.hr